

5 Haziran Dünya Çevre Gününde yapılan etkinliklerin ve bu etkinliklere katılımın artması "Çevre Bilinci"nin giderek yerleşmeye başladığını göstermektedir. Bu da çevre hareketinin öncülerinden olan odamızı memnun etmektedir. Çevreye duyarlılığın belirli dönemlerde değil sürekli olması en büyük beklentimizdir.

"Naci Talat Anıt Mezarı" Mimari Proje Yarışması her yönüyle olumlu izlenimlerle sonuçlanmıştır.

Mimarlar olarak bizler kendimizi yenileme ve araştırmaya yönelmenin bir biçimi olan yarışmaların gerekliliğine inanıyoruz. Bu nedenle gerek devletin gerekse özel sektörün yarışmalara yönelmelerini beklemekteyiz.

Ülkemizde yaşanan ekonomik ve politik sorunlar her geçen gün artmaktadır. Tüm sektörlerde ekonomik krizler başgöstermiştir. Bir yandan geçim derdi bir yandan zamlar, diğer yandan artırılan ve şekil değiştiren vergiler vatandaşı bunaltmaktadır.

Kıbrıs sorunu içinde bulunduğumuz dönemde Dünya kamuoyu gündeminde yer almaktadır. Birleşmiş Milletlerin 750 sayılı Güvenlik Konseyi kararı doğrultusunda çözüm arayışları sürdürülmektedir.

Kıbrıs konusunun adil ve kalıcı bir barışa kavuşması için her iki toplumun da karşılıklı özveride bulunması inancındayız. Her iki toplum liderinin bu konuda gerekli esnekliği göstermelerini beklemekteyiz. Kıbrıs sorununa gelecek barışçıl bir çözüm toplumumuzun her yönüyle yararına olacaktır.

Mimarlar olarak bizler oluşacak yeni koşullara göre kendimizi yenilemek zorunda hissediyoruz. Mimarlık evrensel sanat ve tekniğin birleşimi sonucunda kendini geliştirebilir. Bizler kendi içimize kapanık çalışmalardan vazgeçilmesi ve dışa açılımın gerekliliğine inanıyoruz.

İÇİNDEKİLER:

* SOHBET	1
Hüseyin İNAN	
* ODA HABERLERİ	2
Ahmet Y. BAHÇECİ	
* KTMMOB'DEN HABERLER	3
Kadri FELLAHOGLU	
* AYIN KONUSU	4
KKTC'DE PLANSIZ YAPILAŞMANIN NEDENLERİ ETKİLERİ VE ÇÖZÜM İLKELERİ	
Derleyenler: Hüseyin İNAN, Hasan YÜCEL, Ezcan ÖZSOY	
* ODAMIZDAN PORTRELER	9
Mimar Oğuz FERİDUN	
Derleyenler: Sergül HAMİDİ-Funda YEŞİLADA	
* AYIN TATIŞMASI	11
CEVRE SORUNLARI	Hakkı ATUN
* ZAMANA YOLCULUK	14
Serhan GAZIOĞLU	
* OKURLARLA DEKLANŞÖR OLTASI	17
Ezcan ÖZSOY	
* BİLGİ DAĞARCIĞI	21
Ekrem Z. BODAMYALIZADE	
* SUMMARY	22
Canan VOLKAN	
* İSTATİSTİKLER	23
Derleyenler: Turgay SALİHOĞLU-Emre GÜNCE	
* MALZEME VE İŞÇİLİK MALİYETLERİ	24
Derleyenler: Hasan YÜCEL-Ekrem Z.BODAMYALIZADE	

Sayın Üye,

Oda yönetim kurulumuzun 3 kez toplandığı 26 Mayıs - 29 Haziran 1992 dönemi içerisinde:

● 5 Haziran 1992 "Dünya Çevre Günü"nde bir basın bildirisi yayınlamıştır.

Basın Bildirisi'nde

Günümüzde çevre sorunları ulusal boyutları aşıp uluslararası platformlarda çözüm yolları bulmak üzere milyarlar harcanarak tartışılırken Rio de Janeiro ile doruğa ulaşmış bulunuyor.

Ülkemizdeki çevre sorunlarının da giderek artan bir ivme ile çoğaldığı bir gerçektir.

Çevre sorunu denilince akla yalnız çöp ve atıklar, gelmemelidir. Kısa vadeli çıkarılara yönelik çözüm arayışları ise geleceğimize zararlar vermemelidir.

Son zamanlarda ülkemizde sade vatandaşlar tarafından bile hissedilen "plansız gelişme" birçok çevre sorununu da beraberinde getirmektedir. Bu sorunların çözümünde uygulamadaki mevzuatımız artık çaresiz kalmıştır.

Çağdaş ve halkın katılımını öngören yeni planlama kararlarının ivedilikle alınması ise kaçınılmazdır.

Kalkınma planına uygun olarak ülkesel fizik plan hazırlanmalı ve buna bağlı olarak çevre planları ve imar planları hemen hayata geçirilmelidir.

Kaynakları zaten kısıtlı olan ülkemizde ekonomik olmayan uygulamalarla ekilebilir tarımsal arazilerin, ormanların, yeşil alanların yanısıra parasal israfa neden olan plansız gelişmeye hemen son verilmelidir.

Toplumda çevre bilincinin oluşması ve bu bilinçle çevrenin biçimlendirilmesinde önemli görevler düşen biz mimarlara ve planlı yapılaşma için karar veren devletin teknik kadrolarına gereken duyarlılığı göstereceği "2000'li yıllarda katılım,

demokrasi ve yaşanabilir bir çevre için elele." çağrısında bulunduk.

● KTMMOB Yönetim Kurulunca alınan kararla Birlik Lokalinin bakımı, temizliği, elektrik, telefon ve su giderleri için saptanan bütçenin %25'inin odamızca karşılanması kararlaştırılmıştır. Oda yönetim kurulumuz belirlenen bu Oranda Birliğe katkıyı sağlamıştır.

● Türk Devletleri arasında 22-24 Haziran tarihlerinde Lefkoşa Atatürk Kültür Merkezinde yapılan 1. İşbirliği Konferansı "ÇEVRE92"de Odamızı temsilen Hüseyin İNAN, Hasan YÜCEL ve Ezcan ÖZSOY'un hazırladığı, "KKTC'de Plansız Gelişmenin Nedenleri, Etkileri ve Çözüm İlkeleri"ni konu alan bir bildiriye sunmuşlardır.

● Genç üyelerimizin sorunlarını öğrenmek ve oda etkinliklerine katılımlarını sağlamak amacıyla 20 Haziran 1992 tarihinde bir toplantı yapılmıştır.

Uygulamaya yönelik sorunlarını yönetim kuruluna aktaran genç üyelerimiz mesleki sorunlarımızın aşılmasında ve oda etkinliklerinin hayata geçirilmesinde çeşitli görevler üstlendiler.

Bu toplantı sonucunda ortaya çıkan önerilerle odamızın üyelerinin sosyal kaynaşmasına yönelik etkinliklerin yapılması, tarihi ve mimari özelliğe sahip yerlerin ziyareti, mimarların katılacağı bir yat gezisi düzenleme kararları alınmıştır. Bu konularda komiteler oluşturulmuştur. Bölgelere göre oda yönetim kuruluna yardım edecek olan komitelerde görev alan üyelerimiz:

Lefkoşa: Emre GÜNCE, Belgin EMİNER, Derviş ENER.

G. Mağusa: Çimen VARER, Abide BAŞMAN, Uğur ULAŞ

Girne: Ayhan ÇAKMAK, Bora Turgut MUSLU

● Yönetim Kurulumuz 1

Temmuz Dünya Mimarlık Gününde bir basın bildirisi yayınlamıştır. Uluslararası Mimarlar Birliği (UIA)'nın 1985 yılında yapılan 63. Konsey toplantısından beri "MİMARLIK MESLEĞİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ" programı çerçevesinde 1 Temmuz'un "Dünya Mimarlık Günü" olarak kutlanması kararı alınmıştır.

Ülkemizde de 1990 yılından beri kutlanan bugünde UIA'nın her yıl belirlediği yeni bir slogan çerçevesinde kutlamalar ve etkinlikler yapılmaktadır. Bu yıl "SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA İÇİN MİMARLIK" sloganı belirlenmiştir. Bu slogan doğrultusunda "KKTC'de Planlı Gelişme"ye yönelik çalışmalar Odamız tarafından sürdürülecektir.

Bu doğrultuda topluma verilecek hizmette yerel yönetim ve devlet kuruluşları ile karşılıklı dayanışma ve koordinasyonla çalışma hedeflenmiştir.

Mimar, yapılaşma sürecinde, yaşama mekanlarının biçimlendirilmesinde etkin rol alır. Geçmişten gelen değerlerle geleceğe yönelik çağdaş değerlerin ve gereksinimlerin bağdaşmasını sağlayacak çözümleri yapar. Bu çalışmalarını toplumun ilgili kesimleriyle katılımcılık ilkesine dayalı olarak çözümler.

KKTC'de planlı gelişme, ülkesel Fizik Planın ve İmar Planlarının kalkınma programlarına uygun olarak hazırlanmasına kamuoyunda tartışılmasına ve demokratik denetleme yöntemlerinin geliştirilmesine bağlıdır.

Piyasa ekonomisi içerisinde yaşam mücadelesi veren üyelerimizin varolan sorunları her geçen gün artmaktadır. Bu sorunların başında işsizlik, ücret yetersizliği, denetimsizlik, kalitesizlik enflasyon gibi sorunlar yer almaktadır.

Bu sorunların çözümünde yetkilileri toplumu ve özellikle politikacıları duyarlılığa davet ettik.

● Kıbrıs Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği bugüne dek geçirmiş olduğu aşamalardan sonra ülkemiz içerisindeki teknik, sosyal ve ülkesel düzeydeki etkinliğinden daha ileri boyutlara taşınması Birlik başkanlığı ve yönetim kurulu üyelerimizin temel hedefidir.

Böylesi genel bir perspektif çizen bizleri çalışmalarımızı temel prensiplere yerleştirerek amatörce zamanımızda en iyi şekilde değerlendirmeye çalışacağız.

● Ortak Vize Bürosu, Büfe, İnşaat Mühendisleri Odası, Mimarlar Odası, Birlik Başkanlığı ve 2. kattaki diğer toplantı odalarına hitap edecek telefon santral sisteminin kurulması için EMO'nın tekik görüşleri yönetim kurulunca değerlendirildi. İnşaat Mühendisleri Odası ve Mimarlar Odası dışındaki odalarımızın parasal durumları iyi olmadığından İnşaat Mühendisleri ve Mimarlar Odası yönetim kurulları konuyu değerlendirdiler ve maddi katkı koyarak sistemin kurulmasını sağladılar. Kendilerine teşekkür ederiz.

● Kamu görevinde çalışan üyelerimizin üyelik aidatları maaşlarından karşılanabilmesi yönünde çalışmalar başlatıldı. Örnek bir form. Birlik başkanlığı tarafından hazırlanmış olup tüm odalarımıza birer tane örnek olarak aktarıldı. Oda yönetim kurulları ise forumları çoğaltıp çalışan üyelerine imzalattıktan sonra Birlik Başkanlığına verecektir. Toplanan miktardaki formlar - Maliye Bakanlığında ilgili bölüme verilip işlem yapılması istenecektir.

● Yönetim kurulunun toplanmasının gerekli olmayacağı konularda KTMMOB Yönetim kurulu adına acil karar verilebilmesi için, daha sonra Y.K. üyelerine bilgi vermek üzere Birlik

Başkanlığına yetki verilmiştir.

● Türk devletleri arasında 1. İlmî İşbirliği konferansı "Çevre 92" etkinliklerine katılan KTMMOB Başkanı Tamer Gazioğlu ve Mimarlar Odası birer bildiri sundular. Birliğimiz ve K.T. Belediyeler Birliği ile ortak üstlendikleri kokteylde konferansa katılan bilim adamları ve seçkin konukları birliğimizde lokalinde ağırladık.

● Ülkemiz siyasi partilerinden CTP, TKP, YDP, UBP ve YDP'nin katılımı ile Birliğimizin düzenlediği ve başkanlığını başkan Tamer Gazioğlu'nun yaptığı "Kıbrıs sorunundaki son gelişmeler ve siyasi partilerimizin görüşleri" konulu açık oturum KTMMOB Lokalinde yığinsal bir izleyici kitlesinin katılımı ile gerçekleştirildi.

● K.T. Belediyeler Birliği Başkanı Burhan Yetkili ve bir kısım Belediye Başkanları ile 30 Haziran 1992 tarihinde ortak bir toplantı yapıldı. Gerçekleştirdiğimiz toplantıda imar konularındaki genel sorunların yanısıra proje ve uygulama aşamasındaki varolan sorunların giderilebilmesi amacıyla yönelik ortak bir komisyon kurulması kararı alındı. Komisyonunda birliğimizi temsilen Mimar Ahmet Y. Bahçeci ve İnş. Mühendisi Özalp Nailer belirlenmiştir. Komisyonun, birliğimizin dışındaki diğer kuruluşların, K.T. Belediyeler Birliği, Şehir Planlama Dairesi ve Eski Eserler ve Müzeler Dairesi olması kararlaştırıldı. İlgili dairelere birer temsilci belirleyip 3 Ağustos 1992 tarihinde KTMMOB'de yapılacak ilk toplantıya göndermeleri talep edilmiştir.

● Kıbrıs sorunun gelineceği bu aşamada sorunun federasyonla

çözümüne yönelik görüşlerimizi içeren bir basın bildirisi hazırlanıp basına aktarılmıştır.

● 1992-93 çalışma dönemi içerisinde gerçekleştirmeyi tasarladığımız bilimsel etkinliğin konusu "STANDARTLAR" olarak belirlenmiş olup, Ekim-Kasım ayları içerisinde programlamak için çalışmaların başlatılması kararı alındı.

● Gönyeli baraj göleti civarında devlet tarafından istimlakına karar verilen arazilerin sonrasında gelişen olayları değerlendiren yönetim kurulumuz, çözüm yönünde girişimler yapılması kararı aldı. Mal sahipleri, İskan Bakanı ve Daire Müdürleri ile defalarca görüşmeler sağlandı. Resmi arabuluculuk görevini üstlenen Birlik Başkanlığı; planlamayı da savunarak yerinde de tesbitler yapmak suretiyle mal sahipleri ile bakanlık yetkililerini ortak toplantılar düzenleyip araya getirdik. Sorunun çözümüne tarafsız ve sağduyu ile yaklaşan Birlik Başkanlığı 1. Etap için itirazlı olan Türk arazilerin sahiplerinden sadece Melek Kofalı'nın arazisinden 45 dönüm alınmak suretiyle ilgililer mutabık kılındı. KTMMOB olarak resmi arabuluculuğumuzla mal sahipleri ve İskan Bakanlığı Bakanlığınca belirlenen çerçevede resmi protokol imzalandı.

● 15 Temmuz 1992 tarihinde "Barışa çağrı" etkinlikleri düzenlemek amacıyla demokratik kitle örgütlerinin oluşturduğu komiteye birliğimizin katılımı kararı alındı.

● Birlik lokalimizde üyelerimize yönelik bir müzik dinleti programı hazırlayıp sunabilmek için EMO başkanı Halil AKANSEL'e görev verildi.

K.K.T.C.'DE PLANSIZ YAPILAŞMANIN NEDENLERİ, ETKİLERİ VE ÇÖZÜM İLKELERİ

22-24 HAZİRAN 1992 TARİHLERİNDE
LEFKOŞA ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİNDE DÜZENLENEN
TÜRK DEVLETLERİ ARASINDA 1. İLMİ İŞBİRLİĞİ KONFERANSI - ÇEVRE '92'DE
MİMARLAR ODASI BİLDİRİSİ

ÖZET

Çevre kirliliği ve atıkların temelinde plansız gelişme yatmaktadır. Kalkınma hedeflerine göre, ülkesel fiziki planın hazırlanması ve buna bağlı olarak çevre planları ile imar planlarının en kısa sürede uygulamaya konması ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki kaynak israfı ve plansız gelişme önenebilecektir.

GİRİŞ

Çevre en sade anlatımla insan ve doğanın bütünleştiği herşeyken, doğal çevrenin insan eliyle şekillendirilip değiştirilmesi ise kaçınılmaz bir olgudur. Doğaya egemen olma telaşı içinde insanların doğayı kirlletmesi, tahrip etmesi ve giderek ekolojik dengeyi bozarak fiziksel değişimin tarihsel ivmelerini zorlaması, son yıllarda oluşan toplumsal bilincin önemli

öğelerini oluşturmaktadır. Çevre sorunu olarak nitelenen bu zorlamanın, salt fiziksel etkileriyle sınırlı kalmadığı da görülmektedir. Ekolojik dengenin onarılamayacak ölçüde bozulabileceği olasılığı, sorunu hızla toplumsal gündemin başına taşıyarak yeşil hareketine ve bu yönde siyasal örgütlenmelere de önyak olmuştur.

Toplumların başlangıçta salt bir çevre kirlenmesi olarak algıladıkları bu sorunun, giderek yaşamsal dengenin bozulma sürecine dönüştüğünü kavramaları ve günümüzde gelişmiş ülkelerin bile kendi ülkeleri için uyguladığı çevre planlama ve yönetim çalışmalarının çevre sorunlarını aşmakta yetersiz kalması, çevrenin evrensel bir kavram olarak ele alınmasını ve uluslararası platformlarda tartışılmasını gündeme

getirmiştir. Buna örnek olarak Akdeniz Eylem Birliği, Stocholm ve Rio de Janeiro toplantılarını gösterebiliriz. Gelişmekte olan ülkelerin bu uluslararası platformlarda bir öncekinden daha bir bilinçle soruna sahip çıktıkları gözlemlenirken, çevre sorunlarının çözümünde oldukça mesafe kat eden gelişmiş ülkelerin, zararlı atıklarını ve eskimiş teknolojilerini, geliştirmekte olan ülkelere transfer etmek suretiyle onların çevre sorunlarına yeni kamburlar yüklediklerini söyleyebiliriz. Ülkemiz de son zamanlarda bu transferlerden etkilenmektedir. Karasularımızda seyreden zararlı atık yüklü gemiler, iklimimizde hissedilen belirgin değişiklikler, eskimiş teknolojilerin ülkemizde kurulmasıyla çevreye olumsuz yönde yansıyan çarpık gelişmeler bu etkilenmenin örneklerinden



Hüseyin İnan



Hasan Yücel



Ezcan Özsoy

bazılarıdır. Ülkemizde giderek artan çevre sorunlarının temelinde bir ada ülkesi oluşumuz, ekonomik-politik yapımız, düşük gelir düzeyimiz, eskimiş teknoloji kullanmamız, denetimsizlik ve en önemlisi planlamadan yoksun gelişmeler yatmaktadır.

K.K.T.C.'de plansız gelişme ile yapılaşmanın nedenleri ve çevreye yarattığı olumsuz etkilerini planlama ve uygulamaya yönelik:

- 1- Yasal Faktör
- 2- Denetim Faktörü
- 3- Hızlı ve Yaygın Kentleşme Faktörü
- 4- İşçilik ve Malzeme Faktörü olarak irdeleyeceğiz.

1- YASAL FAKTÖR

Fiziki çevrenin planlanmasında politik kararlar ve yasaların yeterliliğinin yanısıra toplumsal bilincin arttığı oranda sağlıklı bir yapılaşma ve düzenli bir gelişmeden söz edilebilir. Bugüne kadar ülkemizde yapılaşma İngiliz sömürge idaresinden kalan "Fasıl 96 Yollar ve Binalar Düzenleme Yasası" ile olmaktadır. Bu yasa sağlıklı ve düzenli bir yapılaşmayı sağlayamamakta, tarihi ve kültürel mirasın korunmasında yetersiz kalmaktadır. Bugünkü yapılaşmayı yönlendiren yasal durumumuz:

a- İmar Yasası:

1989 yılında yürürlüğe konan İmar Yasası, ülkesel düzeyde düzenli gelişmeyi sağlamak ve denetleme amacıyla hazırlanmıştır. Ancak 1989'dan bugüne kadar iki tüzüğü "1989 Birleşik Kurul Oluşumu ve Çalışma Esasları Tüzüğü", 1989 Planlama Onayı Tüzüğü" ve çıkarılan emirnamelerin "Beylerbeyi Köyü İmar Denetim ve Geliştirme Emirnamesi", "Girne Koruma Alanları Geçiş Süresi Emirnamesi" dışında "Ülkesel Fizik Plan", "İmar Planları"nın da hayata geçirilmemiş olması nede-

niyle yukarıda belirtilen amacı sağlayamamıştır.

Ülkesel fizik plan, çevre planları ve imar planlarının hazırlanmasındaki gecikmede teknik kadrolardaki yetersizliğin yanında ağırlıklı olarak politik yaklaşımın da büyük rol oynadığını söyleyebiliriz.

b- "Fasıl 96" Yollar ve Binalar Düzenleme Yasası:

1946'larda İngiliz sömürge idaresinden kalan bu yasa günümüze kadar köylerimizin ve kentlerimizin gelişmesi, yapılaşması sürecinde belirleyici unsur olmuş ve halen bu konumunu sürdürmektedir. Bu yasa her isteyene, istediği yerde, istediği şekilde inşaat yapma, arazileri parselleyip arsa açma imkanı vermektedir. Sağlıklı ve düzenli bir gelişmenin sağlanmasında o kadar yetersizdir ki, artık zararlı dahi olmaktadır. Geleneksel mimarimize ters düşmekle kalmayıp özellikle koruma bölgelerindeki yapılaşmalarda mevcut dokuyu bozmaktadır.

Fasıl 96'ya bağlı olarak hazırlanan "Yol ve Binalar Tüzüğü" yapılaşma kurallarını parsel düzeyinde ele almaktadır. Parsel büyüklüğüne ve yol genişliğine bağlı olarak yapı-arsa oranı ile bina yükseklikleri belirlenmektedir. Parsel hudutlarından üçer metre çekilerek yapılan binalar mevcut düzendeki parsel alanında her kullanım için ayrı ayrı ve neredeyse tek tipe dönüşen mimari biçimlendirmelere yol açmıştır. Yine tüzüğün kurallarına göre her iki konuta bir, her işyerine bir adet olmak üzere otopark, bahçe düzenlemeleri, hudut duvarı yükseklikleri, mekanların havalandırılması v.b. hususlar belirlenmektedir.

Bu kurallar 1946 zaman dilimine ve İngiliz sömürge idaresi yaşam biçimine göre konmuş kurallar

olup, günümüz insanının çağdaş ihtiyaçlarını karşılayacak tasarımlara olanak vermemektedir. Bitişik nizam uygulamaları terk edilmeye zorlanmakta ve günümüzde bu uygulama çok az yerde geçerliliğini korumaktadır. İç bahçe, mikroklima ve mahremiyet gibi fonksiyonel unsurların giderek yok olduğu gözlemlenmektedir. "Fasıl 96" Yeni açılan parsellerde köy içi ve kent merkezleri dışında %50 zemin kullanımı, isteyen kullanıcıya %100 bodrum kullanımı ile sırasında parsel ölçüğü içinde kalan yeşilin tamamen inşaatla örtülmesine neden olmaktadır. 2.2 yapı/arsa oranı ile de kişisel isteğe bağlı bina yükseklikleri ortaya çıkmaktadır.

c- Eski Eserler Yasası:

1975 tarihinde yürürlüğe konan Eski Eserler Yasası tarihi bina, arkeolojik, kültürel-mimari ve doğal kent, köy ve kırsal sit alanlarının korunması ve denetlenmesi amacı ile hazırlanıp yürürlüğe konmuştur. Tarihi-kültürel mirasımızın korunmasında bu yasa yeterli bir içeriğe sahip değildir. Ayrıca yasanın 9. maddesine göre oluşturulan Anıtlar Yüksek Kurulu gerek oluşum biçimi ve gerekse çalışma yönetmeliğinin olmaması bu kurulun sağlıklı çalışmasına olanak vermemektedir. Yine Anayasamızın 39. maddesinde "Devlet, tarihi ve kültür değeri olan eser ve anıtlar ile doğa varlıklarının korunmasını sağlar; bu amaçla düzenleyici, destekleyici ve özendirici önlemleri alır. Bunlardan özel mülkiyete konu olanlara getirilecek sınırlamalar ve bu nedenle hak sahiplerine yapılacak yardımlar ve sağlanacak bağışlar yasa ile düzenlenir" şeklinde belirtilen hususlar yerine getirilmediği için tescilli eski eserlerin yıkılıp yok olması önlenememektedir.

Tarihi kültür mirasımızın korunamamasında yasaların yetersizliği tek neden değildir. Aynı oranda toplum bilinci, denetimsizlik ve ekonomik etkenler kültür mirasımızın korunamamasında önemli rol oynamaktadır.

d- Çevre Yasası:

1989 yılında, ülkede yaşayan bütün yurttaşların ortak varlığı olan çevrenin korunması, iyileştirilmesi, su, toprak ve hava kirlenmesinin önlenmesi için hukuki ve teknik esaslara göre düzenlemeler yapmak ve önlemler almak için yürürlüğe giren Çevre Yasası, İmar Yasasında olduğu gibi yönetmeliklerin hazırlanmaması nedeniyle tam işlerlik kazanamamıştır.

e- Turizm Teşvik Yasası:

1987 yılında yürürlüğe giren Turizm Teşvik Yasası ile özendirici gümrük, vergi ve faiz muafiyetleri getirilmiş, kalkınmamızda sürükleyici ve öncelikli sektör olan turizm yatırımlarını teşvik etme amaçlanmıştır. Turizm Master Planının hazırlanmamış olması nedeniyle teşvik yasası uyarınca turizm yatırımları gelişigüzel



Hüseyin İNAN Konferans esnasında

yerlerde ve konumda süratle şekillenmektedir.

Ülkemiz genelindeki yapılaşma kuralları turizm yapılarında da bütün olumsuzlukları ile birlikte geçerli olmakta ve bu nedenden dolayı geleneksel mimari ve dokuya ters düşen turistik tesisler ortaya çıkmaktadır.

2- DENETİM FAKTÖRÜ

Ülkemizde, "çevre sorunları poli-

tika dinlemez" yaklaşımı ile çarpıklık giderek çoğalmaktadır. Alınması gereken politik kararlar ve geçiş sürecindeki esnek davranışlar denetimlerde otorite boşluğu yaratmaktadır. Ayrıca yürürlükteki yasaların uygulanmasındaki koordinasyon eksikliği de denetim ve yetki karmaşasına neden olmaktadır. Yapılaşma sürecinde yapıların devlet ve yerel yönetimlerce yeterince denetlenmemesi sonucu kaynak israfı, kalite, standart ve milli gelir kaybı gündeme gelmektedir. Teknik elemanların mevcut piyasa ekonomisi içerisinde gerek tasarımlarında gerekse denetimlerinde karşılaştıkları güçlükler sonucu, mimariye ve çevreye olumsuz etkiler ortaya çıkmaktadır.

3- HIZLI VE YAYGIN KENTLEŞME FAKTÖRÜ

Hızlı ve yaygın kentleşme özünde kent sakinlerinin veya daha doğrusu kent toprağını elinde tutanların sonsuz özgürlüklerinin mekana yansımasıdır. Bugün ülkemizde mevcut yasalar da bu doğrultuda

Fotoğraflar:

Ezcan ÖZSOY



*Lefkoşa Surlar içinde
Korunamayan
Kültür
Mirasımızdan
bir örnek*

gelişmeyi hızlandırmaktadır. Yine ülkemiz insanları, enflasyon nedeniyle başka alternatif yatırım olanakları bulunmadığından taşınmaz mala yatırım yapmaktadırlar. 1974 sonrası eşdeğer uygulamalarında İskan Bakanlığı'nın yanlış politika ve uygulamaları sonucu yeşil doku, ormanlar, deniz sahilleri ve tarımsal araziler arsa veya arsa nitelikli yerler olarak dağıtılmıştır. Kalkınma planlarına uygun olarak ülkesel fizik plan ve imar planlarının hazırlanmaması nedeniyle mevcut yasalarla ortaya çıkan plansız, hızlı ve yoğunluğu çok az

yaygın kentleşme sonucunda; alt yapı ve servisler açısından kaynakların israfına, ekonomik savurganlığa, işyeri-konut arasında artan mesafelere ve tarımsal arazilerin kaybolmasına neden olmaktadır.

Başbakanlık Devlet Planlama Örgütü İstatistik ve Araştırma Dairesinden alınan bu istatistiklerde de görüldüğü gibi; 1980-90 yılları arasında KKTC'de yeni açılan parsel sayısı 5025 ve aynı süre içerisinde yapılan inşaatların sayısı ise 3389'dur. Buna göre 1666 parsel fazlalığı

mevcuttur. Bu parsellere inşaat yapılmamasının yanısıra yapılan inşaatlarda dairelerin çoğunun da boş olduğu gözlenmektedir. Bu gelişmelerin genelde kentsel alanların dışında yoğunluk kazandığı görülmektedir. Ayrıca kent ve kente yakın köylerin bu uygulama sonucunda bütünleştikleri de görülmektedir. Bu, hızlı ve yaygın kentleşmenin en belirgin özelliğidir.

4- İŞÇİLİK VE MALZEME FAKTÖRÜ

İşçilik ve malzeme konusunda yeterince bir denetim

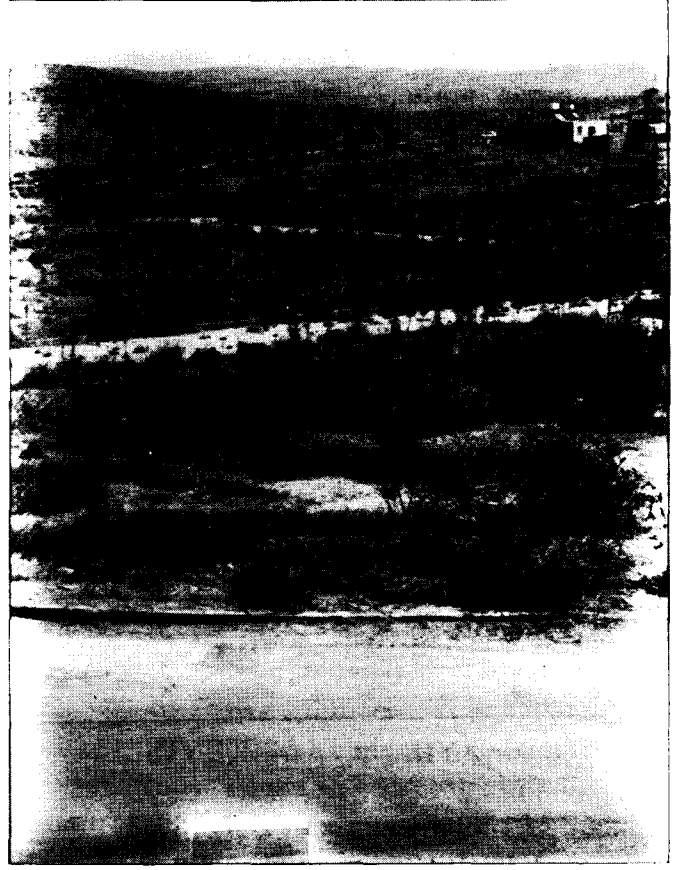
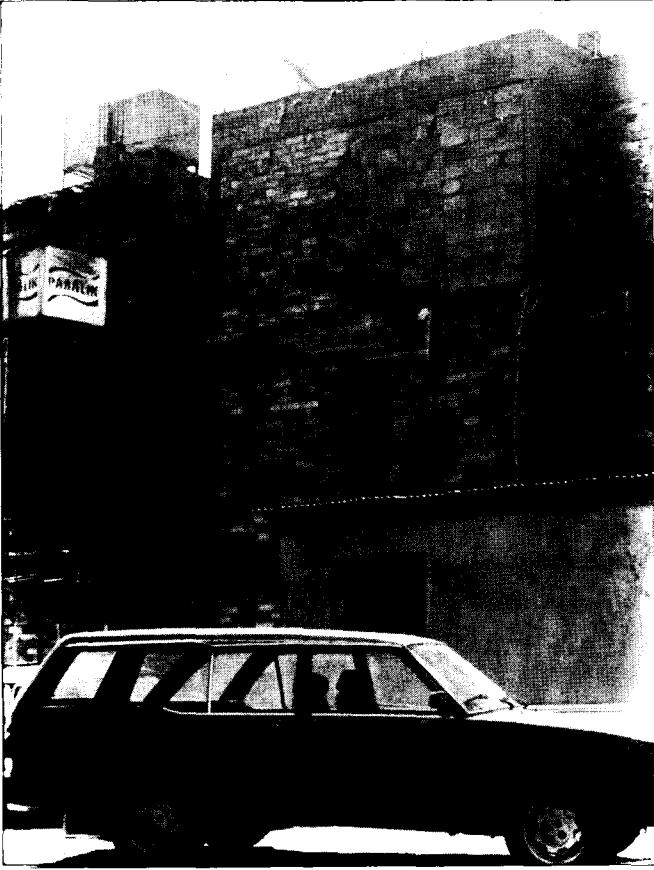
K.K.T.C.'DE 1980-90 YILLARI ARASINDA AÇILAN PARSEL İSTATİSTİKLERİ

YIL	KENTSEL	KIRSAL	KKTC GENELİ
1980	19	402	421
1981	16	404	420
1982	90	440	530
1983	17	479	496
1984	68	254	322
1985	393	253	646
1986	138	341	479
1987	23	363	386
1988	46	227	273
1989	51	414	465
1990	121	466	587
TOPLAM	982	4043	5025

K.K.T.C.'DE 1980-90 YILLARI ARASINDA YAPILAN İNŞAAT İSTATİSTİKLERİ

YIL	KENTSEL	KIRSAL	KKTC GENELİ
1980	167	33	200
1981	98	48	146
1982	138	143	281
1983	99	147	246
1984	165	128	293
1985	157	144	301
1986	170	148	318
1987	165	179	344
1988	196	176	372
1989	257	210	467
1990	146	275	421
TOPLAM	1758	1631	3389

DENETİMSİZLİK - KAYNAK İSRAFI



Fotoğraflar: E. Arıoğlu

mekanizmasından söz edilemez. Bu konuda yapılan yasal düzenleme çalışmaları çok yavaş ilerlemekte olup, denetleyici kurumlar oluşturulamamıştır. Müteahhitlik Yasası, Standartlar Enstitüsü, Acentelik Yasası, vb. yasa eksiklikleri mevcuttur.

İnşaat sektöründe, gerek mal sahiplerinin kendi kendilerine yaptıkları denetimsiz ve kontrolsüz inşaatlarda, gerekse ihalelerde müteahhitlerin ucuz işgücünden yararlanmak istemesi sonucu kalite ve standart düşüklüğü gözlemlenmektedir.

Aynı şekilde ülkemizde üretilen ve ithal edilen malzemelerdeki denetimsizlik ise kalitesizliğin yanısıra ekonomik kaynak israfına neden olmaktadır. Kalitesiz ve denetimsiz malzeme ithali paramızın yurtdışına gereksiz transferinin yanısıra kendi yerel malzeme üreticilerimizi de zor duruma sokmakta ve hatta yerli

üretimin yok olmasına neden olmaktadır. Yerel ham maddeye dayalı malzeme kullanımına teşvik yapılmadığı takdirde dışa bağımlılık her geçen gün artacaktır.

SONUÇ

Ülke düzeyinde sağlıklı kentler ve yaşanılır bir çevre yaratılabilmesi ülkesel fizik planın, çevre planlarının ve imar planlarının kalkınma programlarına uygun bir şekilde hazırlanması kamuoyunda tartışılmasına ve demokratik denetleme yöntemlerinin geliştirilmesine bağlıdır.

Çevre sorunlarının ulusal ve uluslararası düzeyde kontrol altına alınıp iyileştirilebilmesi, pazar ekonomisinin her iki düzeyde de planlı ve demokratik yönetimi ile mümkündür. Bu denetim bilinçli yurttaşlarla çevre sorunları etrafında organize olmuş bir toplumsal yapının oluşması süreci ile birlikte gelişir.

Spekülatif kâr güdümünün tayan edici olduğu ortamlarda, plansız yapılaşma, insan ilişkileri dahil olmak üzere bütün çevreye olumsuz etkileri ile egemen olmaya devam edecektir.

KAYNAKLAR

1. Başbakanlık Devlet Planlama Örgütü İstatistik ve Araştırma Dairesi, KKTC İnşaat ve Parsel İstatistikleri 1990, 3-60, Mart 1991.
2. Erönen Y., Lefke ve Çevresi, İmar-Koruma ve Planlama Sorunları, Mimarca 25-26, Lefkoşa, 4-6, Nisan 1991.
3. Gürsel Y., Çevre Kirliliğinin Sosyo-Ekonomik Nedenleri ve Çözüm İlkeleri, Uluslararası Çevre 87 Sempozyumu, İstanbul, 289-295, Haziran 1987.
4. Şehir Plancıları Odası, Yaygın ve Düzensiz Kentleşme, Dünya Şehircilik Günü Bildirisi, Lefkoşa, Kasım 1988.

Mimar OĞUZ FERİDUN

1948 yılında Lefke'de doğan Oğuz Feridun, mimarlık eğitimini Ortadoğu Teknik Üniversitesinde yapmıştır. Mimarlık fakültesinden 1973 yılında mezun olduktan sonra, kendi deyimiyle "Bugün için kısa sayılan sürelerle" özel bürolarda ve Planlama İnşaat Dairesinde çalışmıştır. 1980 yılından beri serbest mimar olarak çalışmaktadır.

Lefkoşa'da kendi ofisinde görüşüğümüz Oğuz Feridun gülyüzlü ve sempatik tavırlarıyla, mimarlık mesleğini ve mimar konusundaki genel görüşlerini bize şu şekilde aktarmıştır:

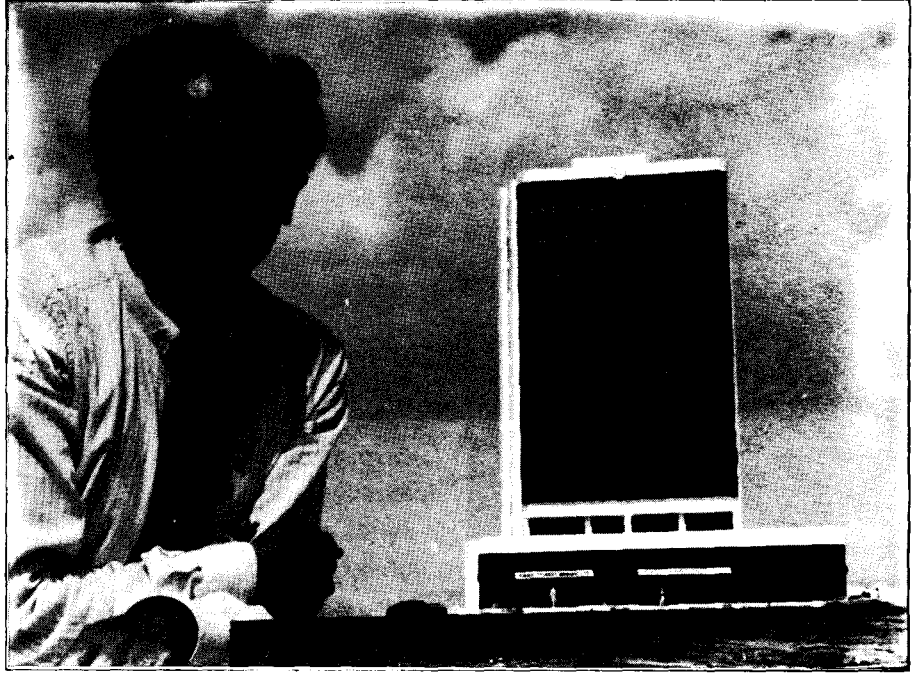
"Müşteri istekleri" ile "katı imar yönetmeliklerini" her zaman kısıtlı olan süre içinde, kendi mimari anlayışım ile yoğurmak ve dengelemek çabası içerisindeyim. Bunu yaparken "saçmalamak" en büyük prensiplerimden biridir.

Mimari tasarımın sonucu inşa edilmiş çevredir. Mimarın kendi kontrolü dışında gerçekleştirilen tasarımı her zaman kağıt üstündeki başarısına ulaşamaz. Mimar, yapay çevreden sorumlu tutulacaksa, ona tasarımlarını kontrol etme hakkı tanınmalıdır, diyor.

Oğuz Feridun İngilizce biliyor, evli olup 2 kızı vardır.

KATILDIĞI YARIŞMALAR:

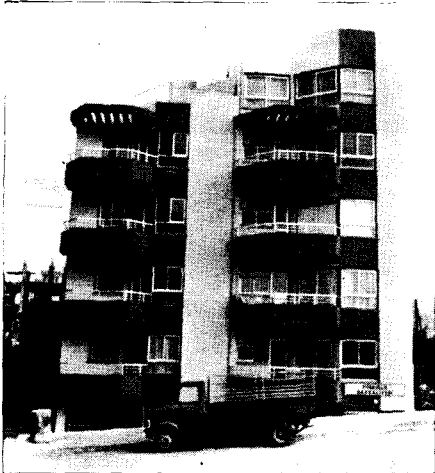
- * Cengiz Topel Anıtı, Erenköy, 1974 yılı.
1. Ödül (Burhan Atun ile birlikte)
- * Ticaret Odası Binası, Lefkoşa
1. Ödül (Burhan Atun ve Özay Erdemer ile birlikte)
- * Belediye Anıtı (Barış Konulu)
2. Ödül (Burhan Atun ile Birlikte)



Ticaret Odası Binası, Lefkoşa



Ticaret Odası Binası, Lefkoşa



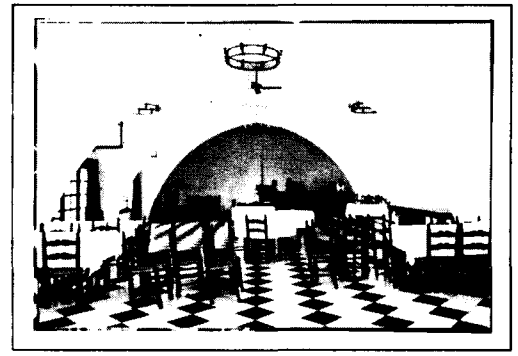
Başak Apt. Girne



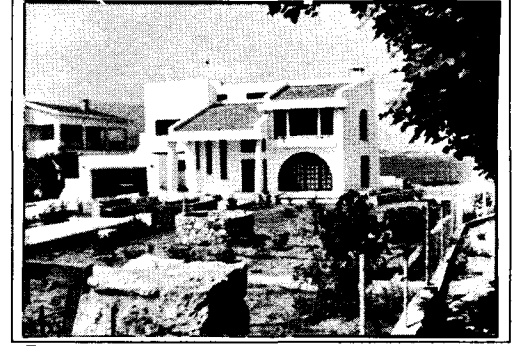
Yapıcı Apt. Lefkoşa



1-Fikret Cemal Evi - Girne
2-Dinçer Çağın Evi - Lefkoşa
3-Adnan Hakkı Evi - Ayrıntı

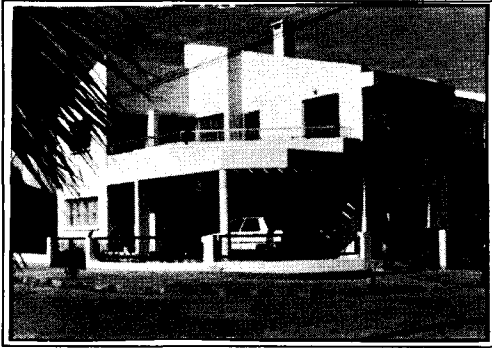


4

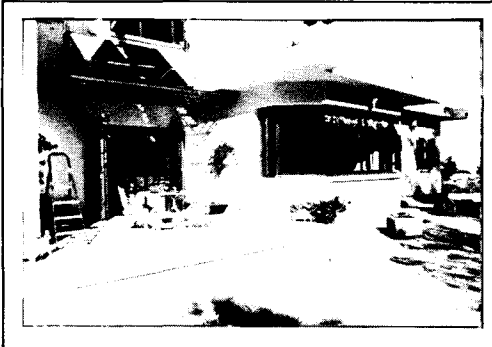


5

4-Soli Inn Lokanta - Gemikonağı
5-Ahmet Akar Evi - Karaoğlanoğlu
6-Adnan Hakkı Evi - Çatalköy



2



3

YAPITLARINDAN ÖRNEKLER



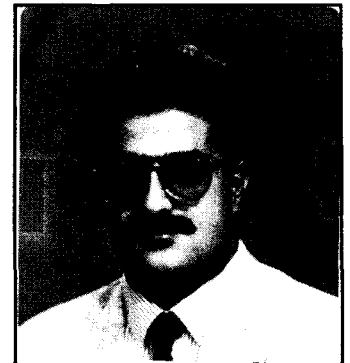
6

YENİ ÜYELERİMİZ

**Kültür Mirasımızı
Yarın Aramak İstemiyorsak
Bugünden Sahip Cıkalım**

ARKADAŞ PASTAHANESİ

244
Mustafa KANLIOĞLU
ODTÜ - 1992
1965-Lefkoşa



ÇEVRE SORUNLARI

Cumhurbaşkanı Vekili ve Meclis Başkanı Hakkı Atun'un 22.6.1992 tarihli "Türk Devletleri Arasında 1'inci İlimi İşbirliği Konferansı" Açış Konuşması

Muhterem bilim adamları ve sevgili arkadaşlar. Sizlere önce, adına konuşmakta olduğum Sayın Cumhurbaşkanımızın mesajını, selam, sevgi ve başarı dileklerini sunmak istiyorum.

Sayın Cumhurbaşkanımızın himayesinde düzenlenmiş bulunan Konferansın anlamı, önemi kendiliğinden ortadadır ve hele Rio de Janeiro'daki Uluslararası Çevre Konferansının arkasından ülkemizde böyle bir Konferansın, hele böylesine anlamlı bir katılımla yer almış olması, gerçekten bizlere mutluluk veren, sevinç veren, dinamizm ve kararlılık veren müstesna bir olaydır. Bundan 32 yıl önce Kıbrıs'ta Teknik Üniversite Haftası düzenlenmişti. Kıbrıs o zaman bir ortaklık Cumhuriyeti idi. Kendi ölçülerimiz içerisinde böyle etkinlikler düzenlemeye çalışmaktaydık. O günkü ismiyle, Kurucu Genel Başkanı olduğum, Mühendis ve Mimarlar Birliği, (Şimdi gurur duyduğumuz Mühendis ve Mimar Odaları Birliği haline gelmiştir) Teknik Üniversiteyle birlikte bu etkinliğe ev sahipliği yapmaktaydı. Çıkardığımız davetiyede, "her yıl Türkiye'nin bir vilayetinde tertiplenen Teknik Üniversite Haftası bu yıl da Kıbrıs'ta düzenlenmiştir" sözü büyük reaksiyonlara neden olmuş ve davetiyenin geri toplanması istenmişti. Tabii ki dinlememiştik. Bu olayı anlatmamın nedeni, nerelerden bu günlere geldiğimizi vurgulamak içindir. Yani 32 yıl gibi kısa bir süre içerisinde,

geçirdiğimiz aşamalar belki inanamayacağımız kadar bizleri gururlandıran ve mutlu eden bir gelişmedir.

Bugünkü durumumuzun ne olduğunu geçmişe bakarak daha iyi anlamak, takdir etmek ve dolayısıyla ileriye, bundan öteye yol alırken bilinçli olmak gerekir. Ne mutluyuz ki doğal ve fiziki çevreyi tartıştığımız bu toplantıda ulusal çevremiz de çok büyük boyutlar kazanmaktadır. Yepyeni ufuklar açılmıştır ve bugün aramızda diğer bağımsız Türk Cumhuriyetlerinden bilim adamları temsilciler bulunmaktadır. Kendilerine hoş geldiniz diyorum. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde kendilerini bağrımıza bastığımızı belirtmek istiyorum ve bundan sonraki aşamalarda gerek siyasal ve ekonomik, gerekse bilimsel alanda yapılacak işbirliğinin daha gelişeceğine parmak basmak istiyorum. Bu Türk Cumhuriyetlerinin yıllarca yalnız ekonomik yönden değil, fiziki çevrenin de tahrip edilmesi ve sömürülmesi yönünden ne insafsız bir uygulamaya tabi tutulduğunu okuduklarımızdan bilmekteyiz.

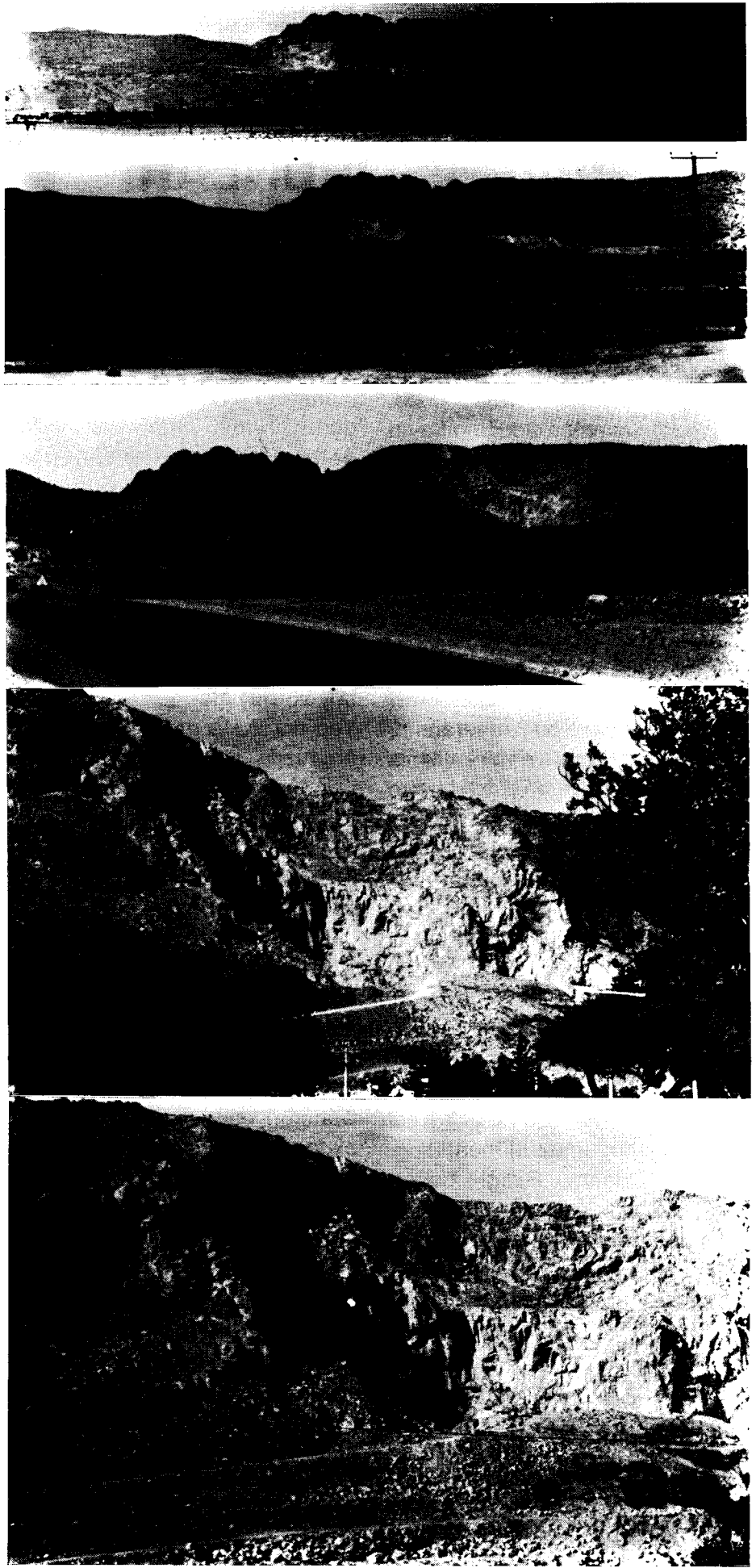
Değerli konuklar; bunları söyledikten sonra kısaca bugünkü gündeme değinmek ve ülkemizi ilgilendiren birkaç konuya parmak bastıktan sonra sözü, siz değerli bilim adamlarına bırakmak istiyorum. RİO Bildirisi gerçekten insanoğlunun yaşamında bugün vardığı aşamada son derece önem arz etmektedir. Ben de kısaca şunu vurgulamak istiyorum ki insanoğlu



artık dünyanın bir gün sonunun gelebileceğine inanmaya başlamıştır. Dünyadaki tüm devletler, eğer RİO Konferansında alınan ve bundan sonra alınacak kararları uygulamazsa 21'inci asrın büyük tehlikeler taşıdığını kavramıştır; ve bu konuda uluslararası işbirliğinin, tarihin hiçbir döneminde bu kadar önem arz ettiği gerçeğine de varmamıştır. RİO Konferansından sonra buna uyulması gerekliliğini anlamıştır. Konferansın ardından söylenenler ve yazılanlar ve irdelemeler devam etmektedir. Bundan sonraki uygulamaları hepimiz merakla bekleyeceğiz. Bugün burada kendi ülkemizin, Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin geleceği açısından önem arzeden çevre sorunları tartışılacaktır. Önce, özetle dünyamızı tehdit eden iki soruna parmak basmak istiyorum. Birisinin nükleer başlıklar, diğerinin de sanayileşme olduğu kesin olarak ortadadır. Bu konuda hafta sonu okuduğum bir yazıda; Profesör Tolga Yarman: "nükleer başlıklar ateşlense milyarlarca yıllık uğraşın ürünü olan dünyamız ve yaşamımız bir çırpıda son

bulacaktır" diyor. * Son yıllarda hiç olmazsa özellikle Super Devletlerin liderleri bu konudaki tehlikeyi görmüşler ve tarihi kararlarla bazı önlemler almak yönüne gitmişlerdir. Ancak, bizimle yaşayacak olan sanayileşme hala gündemdedir ve çevreyle ilgili en önemli tehlike de bundan kaynaklanmaktadır. Ama sanayileşme olmayacak diye bir savunma, bir iddia da ortaya koyamayız. RiO Konferansında bir kez daha vurgulandığı gibi sanayileşme olaksa bunun bir disiplin ve kurallar çerçevesinde olması kaçınılmazdır. Profesör Yarman, sanayileşmenin çarpıklığına parmak basmakta ve "sanayileşme bakteri, bitki, hayvan ve insana can veren doğal süreçlere uyumsuzdur. İşte neticede, sular, atmosfer ve havamız doğayla bağdaşmaz sanayileşme yüzünden kirlenmekte, sağlıksızlaşmakta ve tanınmaz hale gelmektedir. Ozon tabakası delinmektedir" diyerek tehlikeyi işaret etmektedir.

Bu tehlikeleri kavramakta olan uzmanlar bir süreden beri "Sürdürülebilir Gelişme" (Sustainable Development) kavramını ortaya atmışlardır. İşte bu çerçeve içinde bir kere daha altı çizilerek vurgulanmalıdır ki kalkınma ve gelişme sürecinde insanoğlu aëgözlülüğünü sınırlandırabilmelidir. Doğayı tahrip etmemeli ve bunu dengeli bir şekilde yapmalıdır. Kendi ülkemizde önce Güneyden bir örnek vermek istiyorum. Yıllarca bizim hakkımızı da sömürerek yaptıkları turistik yatırımlarda büyük hatalar yapmışlar ve bu hataları 1974'den sonra da tekrarlamaya devam etmişlerdir. Bunun son yıllarda farkına varmışlardır ki turizm projelerinin uygulanmasında yani fiziki çevrenin gelişmesinde bu hataların bir son bulması gerektiğini, bunun



Besparmak Dağlarının gittikçe cirkinleşen güney cephesi

Fotograflar: Ezcan ÖZSOY

* "Akıl Evrenin Bilincinin Gerisinde" Cumhuriyet "Bilim Teknik" 20 Haziran 1992

olabilmesi için de bir moratoryum ortaya koymuşlar ve bir süre için turizm konusundaki gelişmeyi sınırlamak istemişlerdir. Bunda da henüz başarılı olduklarını söylemek mümkün değildir. Doğa ve deniz sahilleri yüksek yapılarla tahrip edilmiştir. Biz Kuzey'de bu gelişmelerden ders alabiliriz. Henüz bakir denebilecek kadar güzel sahillerimiz ve turizm potansiyelimiz var. Bu konuda İmar Yasalarımız, Çevre Yasalarımız tam olarak yeterli değildir. Daha cesur kararlar almak ve daha başka çağdaş önlemlerle doğayı koruyan bir turizmin gelişmesini gerçekleştirmek zorundayız. Güneyde üç yıldızlı otelden daha aşağı otel yapılmaması kararı verilmiştir. Bizim de bu konuda son derecede titiz olmamız ve mimari proje standardının yüksek tutulmasına özen göstermemiz kaçınılmazdır.

1960'lı yıllarda Manchester Üniversitesinde okutulan çevre derslerinde özellikle maden ocaklarının işletilmesinde, yer seçiminin çok duyarlılık ve özen gerektirdiği vurgulanıyordu. Bu konuda yıllar önce Rum makamlarının almış olduğu yanlış bir kararla ülkemizde trajik denebilecek kötü bir örnek olarak duran bir taş ocağı işletmesine parmak basmak istiyorum ve bunun, hiç olmazsa hatanın tekrarlanmaması için örnek olmasını istiyorum.

Bugün Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde en önemli dağ dizisi olan Beşparmaklarda, Beşparmak Tepesinin bulunduğu cephede son derece çirkin ve gittikçe daha da çirkinleşen bir taş ocağı bulunmaktadır. Bu gittikçe çirkinleşen taş ocağını, Mağusa'ya her geliş gidişte büyük bir üzüntü ile seyretmekteyiz. Bukocaocağı, güzel bir insan çehresinde meydana gelmiş bir yaraya benzetiyorum. Zaman içinde bertaraf edilmesinin nasıl

olabileceğini de düşünür dururum ama kafamdan çözüm bulamıyorum. Halbuki bu çirkinliği yaratan yanlış karar zamanında bertaraf edilebilirdi. Başlangıçta ön cepheye böyle zarar vermeden, başka alternatif yerler veya görünmeyecek satırlar seçilebilirdi ama yapılmadı. Kim bilir bu çirkinliğe daha ne kadar zaman tahammül göstermemiz gerekecektir! Belki de onarımı artık olanaksızdır.

Bir başka örnek Lefke Üniversitesinin halen bulunduğu yerde Lefke'de yaşanmıştır. Amerikan Maden Şirketi, bu şiiirin beldede işlettiği açık maden ocaklarının artıklarıyla doğal çevreyi bozmuştur. Ayrıca bahçeler üzerindeki toz zararı ayrı bir ekonomik sorun olmuştur. Doğanın bozulmasının onarımı, yeni eski haline getirilebilmesi için yatırımcı şirketin para ayırması, karından azaltması ve doğayı yeniden koruması gerekirdi. Gün gelmiş, kendi özgür devletimizi kurduktan sonra çok sınırlı olanaklarımızdan buradaki insanların bahçelerine yapılan zararların bertaraf edilebilmesi için hükümetimiz tazminat ödemiştir. İşte bunlar güzel ülkemizin gelecekte korunması açısından dikkate alınması gereken örneklerdir. Bunlara parmak basmayı yararlı gördüm. Son olarak RİO Konferansının arkasından bir değerlendirme yapmak gerekirse artık kuzey, güney, zengin, fakir farkı gözetmeksizin tüm devletlerin üretim ve tüketim alışkanlıklarını değiştirmek zorunda kalacakları ortaya çıkmış olduğu "halk için halkla birlikte" hükümet fikri yerleşmeğe başladığı görülür.

Norveç Başbakanı Brundtland, bu konuda Kuzeyin zengin ülkelerinin, çevrenin korunmasıyla ilgili önlemleri almayı Güneyin

yoksul ülkelere yardım etmeyi ve özveride bulunmayı kesinlikle ihmal edemeyeceklerini belirtmekte ve kendi küçük ülkesinin dört milyon olan nüfusuyla yıllardan beri gayri safi milli hasıllarının 1.2'sine varacak kadar çevrenin korunmasına katkıda bulunduğunu, oysa asgari %0.7 katılımın henüz tüm ülkelerce gerçekleştirilmediğini, dolayısıyla dünya devletlerinin bu konudaki özverilerinin artık gerçekçi bir biçimde ortaya konması gerektiğini söylemektedir. * * Ayrıca münferit ulusal olanaklarla bir yere varılamayacağını, uluslararası ilişkilerin artık son derece önem arzettiğini, ancak uluslararası işbirliğinin dünyayı bu bahsettiğimiz tehlikelerden kurtarabileceğini vurgulamaktadır. Demek ki dünyamızın korunması ve kurtarılması, uluslararası ilişkilerin etkinleştirilmesini ortaya koyan yasaların, kuralların, anlaşmaların gerçekçi ve anlamlı biçimde uygulanmasından geçmektedir. Sonuçta siz bilim adamlarına kulak vermek gerekmektedir. Yani politikacılar, politik yöneticiler artık dünyadaki gerçeklerin yalnız teorik olarak söylenmediğini, bunun yaşamsal önem ve anlam ifade ettiğini anlamalıdır. Aynı yaklaşım Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde de geçerli ve gereklidir. Çıkarılacak ve uygulanacak yasalarla, alacağımız kesin önlemlerle kendi ülkemizle birlikte dünyamızı içinde yaşadığımız çevremizi korumak elimizdedir ve bunu yapmak zorundayız.

Bu duygu ve düşüncelerle tekrar başta diğer Türk Cumhuriyetinden gelen değerli bilim adamları ve konuklarımıza ve sizlere sevgi ve saygılarımı sunar, bu Konferansın başarılı geçmesini dilerim.

Geçenlerde bir Akşam sur içinden zamana havalanan bir kilisenin gotik kemerli pencerelerinden Mağusa'yı yeniden keşfetme olanağı buldum. Pilotumuz aynı zamanda mihmandarımızdı ve işinin ehliydi. Uçuş gece oluyordu ama konusu geçen obje ya da olay, hayret uyandırıcı bir şekilde aydınlanıyordu. Karanlıkta ilk aydınlanan St. Nikolas Katedralinin üzerinden geçerken çatıdaki taş çiçeklerin yeniden açmakta olduğunu farkettim. Dışarıdaki olaydan habersiz Guy de Lusignan, katedralde Kudüs Tacını giymenin keyfini sürüyordu. Oysa, kapının sövelerine sırtını dayamış, kendi çaresizliğinden habersiz taş azizlerden umudunu yitirmiş Bragadino'nun içi saman doldurulmuş cansız vücudu avludaki Cümbez'de sallanıyordu. Mağrur ve onurlu başında kulakları,

burnu ve gözleri artık yoktu. Bir zamanlar Leonardo da Vinci'nin gördüğü ihtişamlı gotik Katedralin heyecanı ile üzerinde dolaştığı butaş döşeme Antonio Bragadino'nun kanı ve organları ile ıslanmıştı. Az ötede Venedik askeri vali sarayı kemerinin gölgesinde Lala Mustafa Paşa, kapıldığı Osmanlı hiddeti ile sözünde duramamanın belki de utancı ile başı önde, kasılmış duruyordu. Çevresini saran erkani ona utanç ve pişmanlığın bir Osmanlıya, hele hele bir Osmanlı erkeğine yakışmadığını korku içinde hatırlatmaya çalışıyorlardı. Derken her yan karardı. Işık yeniden ve yavaş yavaş gelirken Maymuncuk Kayalıkları önünde demirlemiş kadırgaları gördüm.

Serenlerinde ve kıçlarında Ceneviz bayrakları vardı. Gemilerden yaklaşık iki yüz metre kadar içerde, karada, Latinlerin

baskılarından kurtulmanın coşkusu ve Ceneviz rejiminin hoşgörüsü ile Kıbrıslı Rumlar, Bizans-Gotik Stili karışımı St. George kilisesini inşa ediyorlardı. Onlar, inşa ettikleri kilisenin İstanbul'daki St. Sofia'dan sonra dönemin ikinci büyük Ortodoks kilisesi olduğunu bir mimar olarak bitip bitmediğini aşağıdan bağırarak sorduklarında utançla pencerenin gerisine çekildim. Halbuki bana Kıbrıs alınacağına Osmanlı'nın kaç şehit, kaç gazi vereceğini sormalıydılar! Neyse karanlık imdadıma yetişti. Çok geçmeden hemen altımızda İç Kale belirdi. Othello topçu bataryasını denetlerken, Desdemona de mutfakta kızaran Muflon'un tadını denetliyordu. Halbuki kalenin şapelinde dua eder gibi diz çökmüş Iago hainliğine mesnet olacak olan Desdemonanın mendilini avucunun içinde kokluyordu. Pencere



belime kadar sarkıp Magripli'yi uyarmaya çalıştım. Avazım çıktığı kadar bağırma karşı, limanda bir karadenizlinin elinde yenik gemisine dönüştürülen Desdemonanın romerkörünün acı çığlığı benimkini bastırdı. O esnada St. Mark arslanı üzerinde oturan Shakespeare bana göz kırıp, öpücük gönderdi. Ona "Puuuşt!" diye bağıracağım anda görüntü karanlıkta kayboldu. Birkaç saniye geçmeden bu kez her yan gün ışığına büründü. Uçan kilisemiz Leeds'de imal edilmiş 1 no'lu lokomotifin çektiği tek vagon üzerinde ilerliyordu. Pencereden uzanıp makinistleri görmeye çalıştım. Bir tanesini tanıdım. Bağurdım, "Kadir Usta!, Kadir Usta!"

Bir an durakladı; sonra kayıtsız ve donuk kazana kömür atmaya devam etti. Birden top bataryalarının sesi lokomotifin sesini boğdu. Liman yoluna girdiğimizde Maraş tarafında sıralanmış topların ateş ardından kulle üfleyen ağızları ortaya çıktı. Ancak kullelerin aşırma olarak

fırlatıldığını farkettilim. Soluma dönüp baktığımda 40-50 m. yakınından geçmemize rağmen surların hedef olamayacak kadar aşağıda ancak hendek tabanına göre oldukça yüksek olduğunu gözlemledim. Venedik topları ve misketleri ise bizi her mazgal seviyesinde ve yol boyunca izliyordu. Makinist, hedef olacağımızı anlayınca bizi düdükte uyardı. Havalanırken, düdüğün ipini çekenin Hüseyin Akil Hoca olduğunu farkettilim ve ona el salladım. Lokomotif hızla Tapu Dairesi önüne doğru kaçtı. Canpulat Beyin çadırından yalın kılıç fırlayıp lokomotifin saldırmaya ile tekerlek altında kalan vücudundan kafasının ayrılması aynı anda oldu. Yeniçeriler manzara karşısında "Çark-ı Felek!, Çark-ı Felek!" diyerek kaçıştılar.

Bu kez hendekleri seyre daldım. Yaygın ateş hattı altında hendeğe inebilmeyi başaran yeniçeri ve Leventleri, surlardan hendeğe açılan kapılardan bir huruç hareketi ile fırlayan Venedik askerlerinin telef ettiklerini gördüm.

Az ötede ise geniş hendek tabanına yine Venediklilerce hazırlanmış daha dar hendekler vasıtasıyla yer altından tünelle sızmaya çalışan Osmanlı kumbaraclarının barut fıçılarını ile haraya uçurduklarını gördüm. Doğrusu çok canım sıkıldı; benim bildiğim biz! sadece hile, nifak ve veya kader oyunları ile yenilebilirdik. Halbuki burda teknik üstünlük başarıyordu. Yani sırf dış yardımın gelememesi, açlık, susuzluk ve yaygın hastalık gibi nedenlerle küffarın teslim olması, milli! gururum ancak bu kadar incelebilirdi. Öfke ile pilota sordum, "bu hendeklerde su olması gerekmez miydi?" Pilot, "hendekler su ile doldurulsun diye değil, engel oluştursun diye inşa edildi. Nitekim saldırgan iyice görülebilir imha edilsin diye de hendeğin dış yüzeyinde de dik duvarlar oluşturuldu" dedi.

Ak kulenin üzerinden geçerken, ak bayrağın hendeğe atıldığını, kuledeki göndere ise kırmızı beyazlı bayrağın çekilmiş olduğunu gördüm. Surları içinden tahkim



eden dolgu toprakları, apoletinde kurt resmi olan bir subayın buldozerle kaldırdığını gören pilotumuz büyük bir hiddetle uçan kilisemizi subayın tepesine doğru pike yaptırarak uyarıda bulundu. Bu hendekte öfkelenen subayın bir cebinden kuran, diğer ceinden de bir bayrak çıkardığını gördüm ve "Rumcu, Gavur!" diye bağırdığını duydum.

Hızla üzerinden geçerken Lala Mustafa Paşa Camiinin çatısındaki çatlaktan, camiye yardım kutusundan para aşırıan bir yerleşik gördüm. Tam bu sırada bizimle birlikte yolculuk yapan bir mimarın sur içinde yapılmasından kendisinin sorumlu olduğu üç katlı bir binaya çarpmaması için pilotun uyarıları üzerine büyük bir tehlike atlattık. Martinengo Burcu üzerinden geçerken otuz kadar keklik karga mezarlığından havalandı. Bu esnada pilotumuz acı bir tebessümle ancak vefalı bir bakışla Mugakkap'ın evine doğru bir asker selam fırlattı.

Yavaşça alçalarak seyrelmiş ağaçlarından bir zamanlar İslam

mezarlığı olduğunu anladığım bir alana saygılı bir iniş yaptık. Geçmişten geriye birkaç tane kubbeli türbe kalmıştı ve herbirinde Eski eserler Dairesi, Vakıflar İdaresi ve Belediyeden birer temsilci bulunan üçer silahlı bekçi vardı. Türbe içlerindeki mezarları tahrip ederiz diyerek bizleri içeriye bırakmadılar. Uçan kilisemiz bu kez tekerlekleri üzerinde Mağusa Kapisından içeriye girdi. Vitrinlere, balkon çıkıntılarına, vasıtalara çarpmadan ilerlemesi çok zor oluyordu. Nitekim çarşı meydanında bazı banka binalarına çarpıp kısmen tahribata uğradı. Uçan kilisemiz artık uçamazdı. Tam bu sırada Cafer Paşa Çeşmesi önündeki masada çeşmede su olmadığı için susuz rakı içip kahreden Namık Kemal'i gördük. İlgili ile baktığımızı görünce "Benim hürriyet ve vatan mefkureme sahip çıkacaklarına, egemenliklerini ve vatanlarını başka devletlere ihale eden bu melunlara nasıl kızmam? Belki de üstteki binaların selamet ve idaresi için özellikle doldurulmuş

olan mahzen şeklindeki hücremi ortaya çıkarıp da ne yapacaklar? Beni buralara gönderen onlar değil mi ki? Katırcı Yanniden duydum, Devlet-i Ali de sızan bir habere göre ihale mafyasına 5 milyar liralık Kültür Sarayı yaptıracaklarmış; şayet samimi olsalardı önce kültür varlıklarına sahip çıkarlardı bunlar." Bahsedilen toplumun bireyleri olmaktan utandık. Pilotum çalışan motorları da durdurdu. Vefa borcu olarak uçan kilisemizi bu kez hep birlikte iterek Gazi İlkokulu karşısındaki yerine götürmeye karar verdik. Bizi bu kadar zevkle zamanda gezdirip tarihsel bilincimize katkı koyan bu amacı taşımanın ne denli zor ancak bu çabanın o denli gerekli ve zevkli bir görev olduğunu farkettim. Belediyenin gecekonduarını iteleyip öteleyerek yaralı uçan kilisemizi özenle yerine koyduk. Çan kulesinden içeriye gözyaşları damlıyordu.

Kıbrıs Sanat Derneği ve Sayın Turhan Kamil'e teşekkürlerimle
Serhan Gazioğlu



LEFKOŞA'da GİRNE CADDESİ UYGULAMASI

Değerli okurlar,
Bugüne değin Lefkoşa, Gime Caddesi için basında veya ayak üstü sohbetlerde eleştirileri izlemiştinizdir. Lefkoşa'da Girne Caddesi Projesi "tüm hızıyla" devam ederken alınan kararların doğruluğu veya yanlışlığı "yavaş yavaş" ortaya çıkıyor.

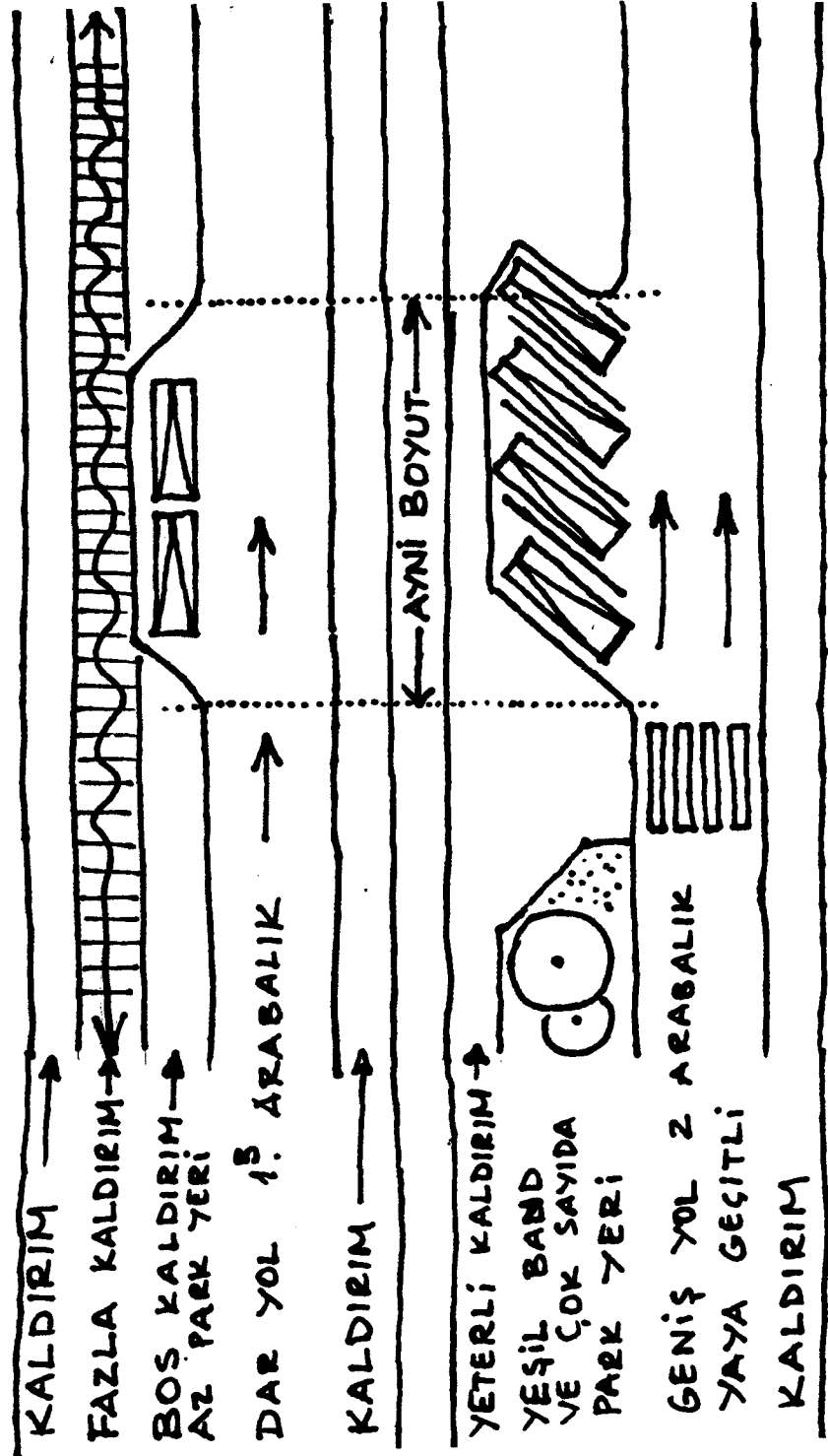
Evet, Lefkoşa Surlar içine gelen yayalara bir ferahlama getirmiştir. Trafik sorununu halledip sur içine girebilmişlerse eğer, çok rahat dolaşabilecekleri kaldırımları var artık. Eskiden bu dar kaldırımlar sadece seyyar satıcılara aitti. Şimdi yeni türeyen işportacılar ve meslek grupları ise sokak mobilyası! oluşturuyorlar. (Bu tür mobilyadan oldum olası nefret ederim). Bu alışkanlık bize Türkiye'den bulaşan kötü örneklerden ne yazık ki Türkiye'nin iyi örneklerini pek getirmemişiz. Plancılarımız birçok iş için paramız pulumuz yok demesinler. Planlamada Avrupa Topluluğunun sağladığı finansla bir-iki mimar ve plancının değil daha çok teknik görüş birleştirilebilirdi.

Odamız ve KTMMOB proje yapılıp bittikten sonra son dakika görüş belirtmeye davet edilirse planlamaya katılım sağlanmış olmaz. Yaptığımız önerilerin kısmen de olsa düzeltilmesi bizleri memnun etmiştir. Ama, Esnaf mağdur edilmesin diye alınan kararlar kent planlamasında teknik yönden sakınca doğurmuştur. Kaldırımlar inşa edildikten sonra yangın söndürmek için gelen itfaiyeye bile dar gelecek tek şeritli bir yol yapılmış. Ağaçlar için bırakılan saksı çukurları ağaçların doğasına aykırı. yeşil bant yerine her taraf beton parke döşenmiş. Yükselen bir iki cılız ağaç değil perspektifle gözü dinlendirecek yeşil çimenler düşünülmeli idi. Mevlevi Tekkenin önünü ise piyango meydanı yapmaya devam edecekler anlaşılan. Teknik görüşlere daha çok yer verilecek bir planlama gerekir idi buralarda.

Planlamaya daha erken katkılarımızın konması ile milli servet israfı olmayacak, yap boz'dan kurtulunulacaktır.

Kaldırımları veya yolu eşeleyip çukurlar açacağınız veya bir plandan vazgeçip başka yapacağınız zaman vatandaş hatayı tüm plancılara mal eder. Ben şahsen bu suçlamaları üstlenmek istemiyorum. Eminim birçok meslektaşım da aynı kanıdadır.

Bu arada unutmadan Türkiye'deki meslektaşlarımızdan doğru saptamalarla



MEVCUT

ÖNERİ

dolu bir mektup geldi. Sizlere aynen aktarıyoruz. Hep merak eder dururum, acaba bu dostların görüşleri sadece

bize mi geliyor? Türkiye'deki saygın teknik kişilerin görüşlerini alacak bizden başka kimseler yok mu?

MİMARLAR ODASI

İSTANBUL BÜYÜKKENT ŞUBESİ

Taksim Cad. No:15/2 Stüdyo Apt. Taksim-İstanbul
Telefon: 145 16 66 - 151 91 38 Telefaks: 151 91 39

İstanbul : 05.06.1992

Sayı : 02/92-284

Konu: Girne Koruma Planı

Sayın Hüseyin İNAN
Kıbrıs Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
Mimarlar Odası Başkanı
1, Şehit İbrahim Ali sk.
Lefkoşa/KIBRIS

Sayın İnan,

Odanızın MİMARCA adlı bülteninde yer alan "Girne Koruma Çevre Planı ve Geçiş Süresi Emirnamesi" ile ilgili değerlendirmelerinizi dikkatle inceledik.

Girne'nin bir bütün olarak planlaması yapılmadan, sadece Kale-Liman ve Eski Türk Mahallesi ile sınırlı bir bölgede Koruma Planı uygulamasının ciddi sakıncalar yaratacağı yönündeki düşüncelerinize katılıyoruz.

Bugün Türkiye'nin birçok kenti, örneğin Marmaris, Kuşadası, Alanya ve hatta İstanbul, Bursa gibi yerleşmeler, şu sıralarda Girne'de de tekrar edilmekte olan büyük bir yanlışın sonucunda, kültürel kimliklerini hızla yitirmektedirler. Bu yalnız, İmar planlarında korumaya dönük önlemlerin salt tarihsel çekirdek bölgelerde alınması, koruma bölgeleri dışındaki yerleşme alanlarında ise kentin mimari kültürüne, geleneğine ve özelliklerine hiç dikkat edilmeyen, sözde "modern"(!) yapılaşmanın serbest bırakılmasıdır. Bunun sonucunda, hemen tüm kentlerimizde, yoğun ve yüksek yapılaşma alanları "koruma bölgesini kuşatmakta", ve bu kuşatma karşısında zaman içinde direnemeyen tarihsel doku sonunda "teslim olarak", giderek yok olmaktadır.

Bülteninizdeki açıklamalardan anladığımıza göre, Girne için de bu tehlike başlamaktadır; ancak, yine Girne için, Türkiye'deki eski kentlerde olduğu gibi, henüz geç kalınmamıştır. Çünkü, Girne'nin koruma alanı dışında bırakılan semtlerinin de, kentin tarihsel ve doğal özelliklerine saygılı bir imar disiplinine kavuşabilmesi için planlama olanağı vardır.

Bu nedenlerle, Türkiye'deki yanlışların hiç değilse Kıbrıs'da ve Girne'de tekrar edilmemesi yönünde, bir kardeş kuruluşunuz olarak size bu mesajı göndermek ihtiyacını duymuş bulunuyoruz.

Girne'nin "Koruma Bölgesi" ile "Diğer Bölgelerinin" birlikte planlaması ve tüm kentsel gelişme alanlarında tarihsel ve doğal kimliği sürdürecektir bir imar disiplini yaratılması yönündeki görüşlerinizi ve çabalarınızı desteklediğimizi bildiriyoruz.

Saygılarımla,

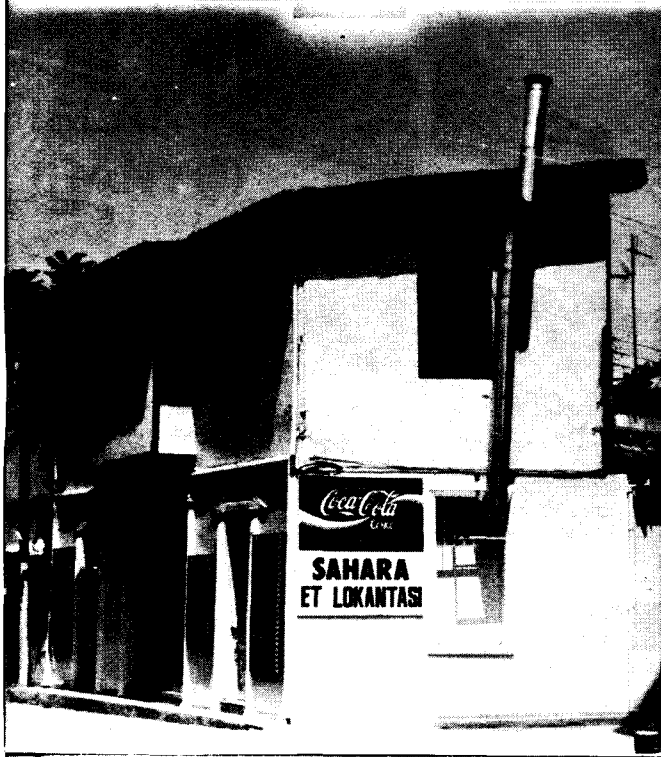
Oktay EKİNCİ

T.M.M.O.B.

Mimarlar Odası

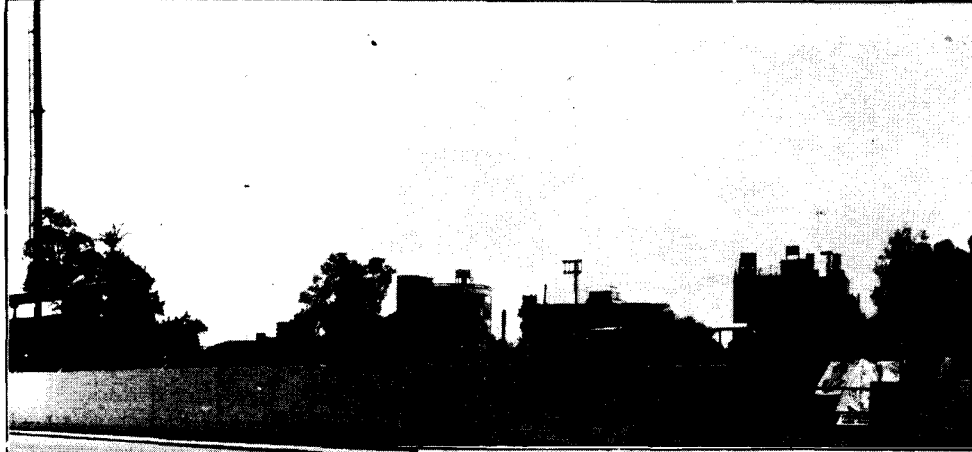
İstanbul Büyükşehir Şubesi
Başkanı

DEKLANŞÖR OLTASI



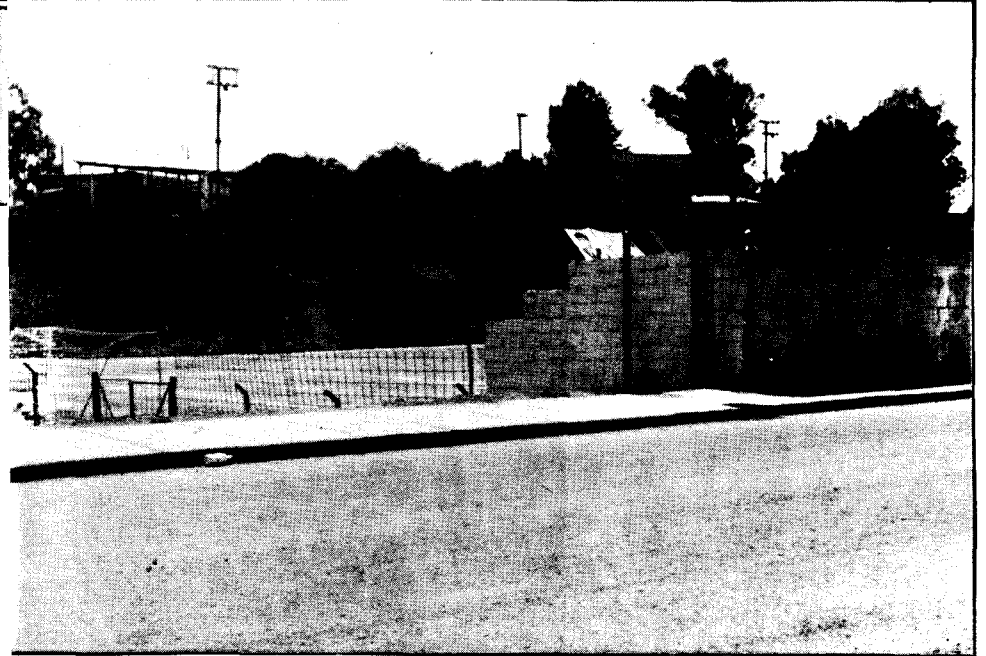
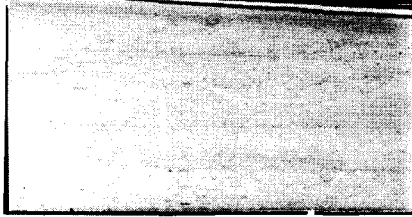
SAHİBİ LOKANTASINA YANLIŞ İSİM KOYMUŞ!
"KÜLTÜR MİRASIMIZIN İÇİNE..." olacaktı.

Bu dostumuzun yaptığı yanlışlıktan dolayı
turistlerden ve halkımızdan özür dileriz.



Biz,
Bu yönden sahayı ve de
tarihi surları göremiyoruz.
Ya siz?

Fotoğraflar Ezcan ÖZSOY

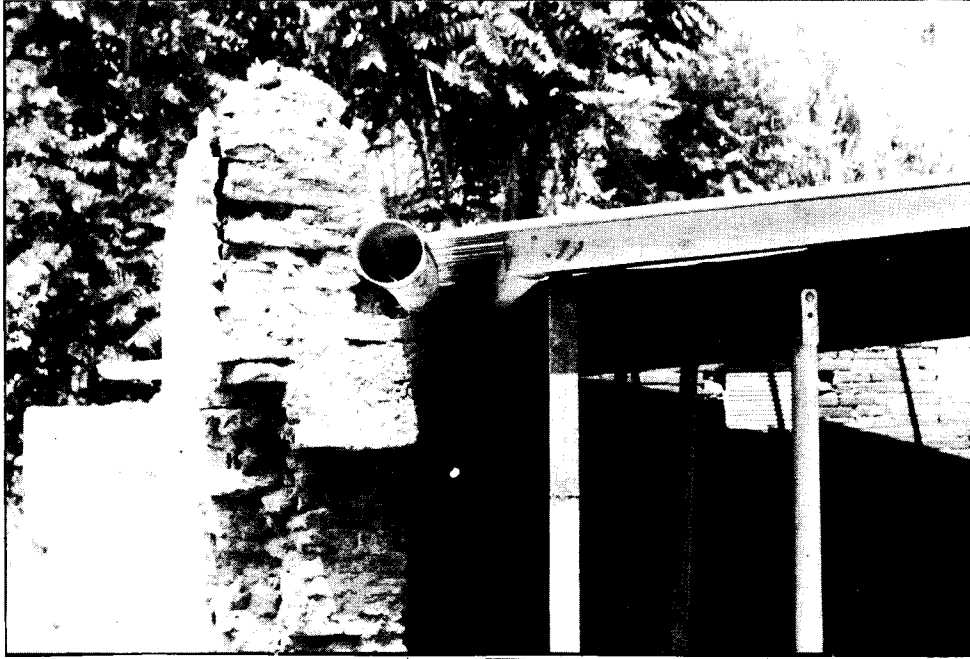


Ama bu yönden hem biz
(beleşçiler) hem de yukarıdan asker
ticari zihniyetli şahısların sahasını
görüyor.

Aman! Oraya da hemen
DUVAR ÖRÜNÜZ

Beyfendi(!)

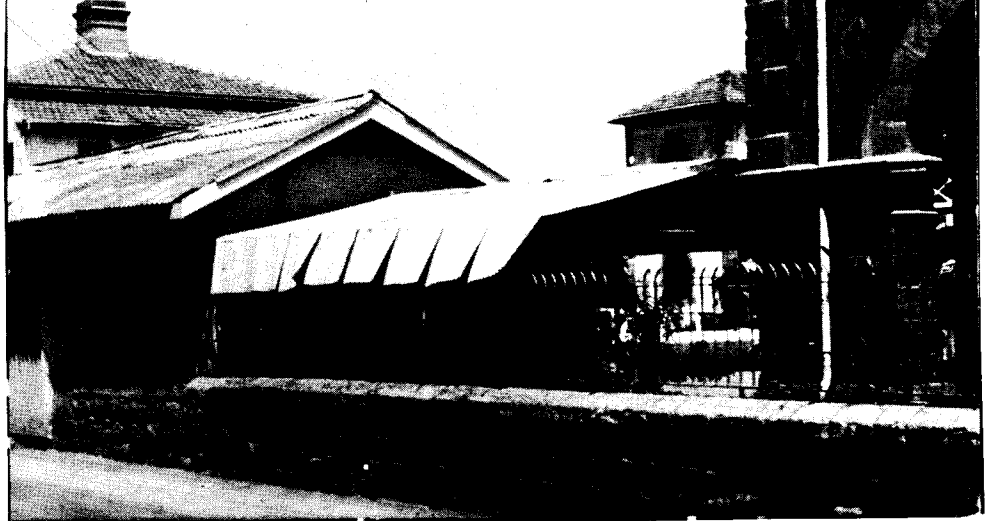
BALKONA Üstten 90 santimetre
boşluk bıraktınız.
Çok değil mi Ayıp... Ayıp...
Hemen onu da kapatın



Fotoğraflar: Ezcan ÖZSOY

Lefkoşa Merkez Bankası arkasında
SON MODEL
OLUK

DEVLET DE
KAÇAK BARAKA YAPAR



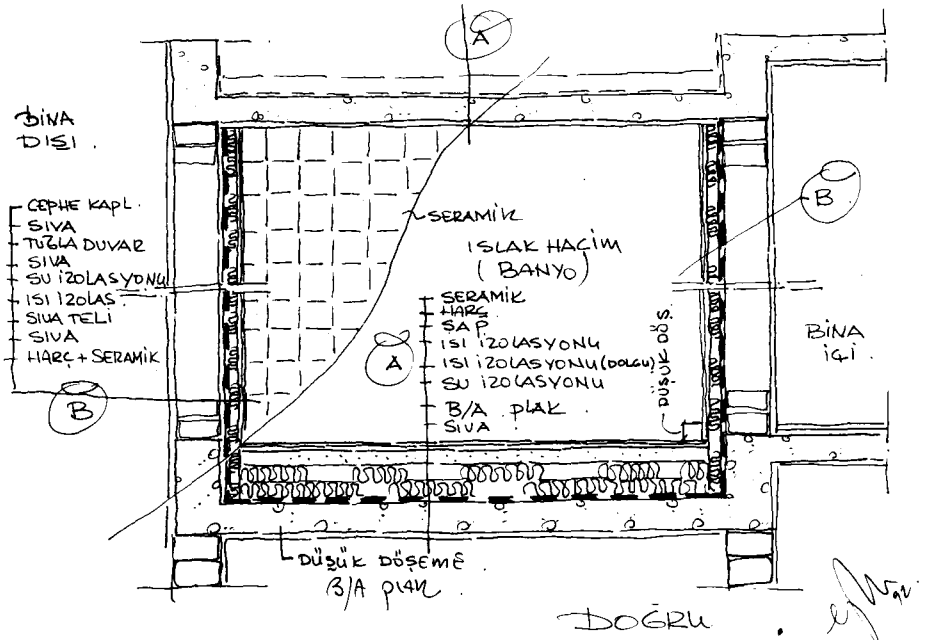
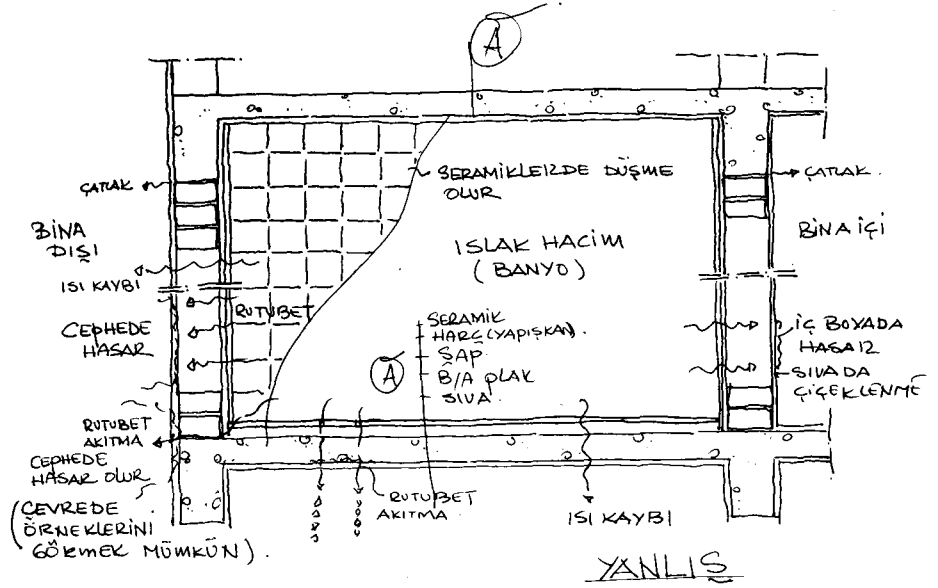
YAPILARDA ISLAK HACİM (BANYO) DUVAR VE DÖŞEMELERİNDE ALINACAK ÖNLEMLER

- Ülkemizde yanlış olarak uygulanan Islak hacim (Banyo) detayları yapılarda gerek iç gerekse dış duvarlarda çok büyük hasarlar oluşturmaktadır. Bu hasarların başlıca nedeni ıslak hacimlerde su, buhar, ısınan hava etkilerine karşı yeterli önlem alınmamasından kaynaklanmaktadır. Doğru önlem alınmadığı takdirde bu etkilerden dolayı banyo duvar, döşeme, tavanı oluşturan yapı malzemelerinde ısı farklarından dolayı büyük hasarlar oluşur. Bu hasarları su ve ısı izolasyonu kullanarak önleyebiliriz.

Önlem alınmadan foksiyonu değiştirilen bir yapıda ıslak hacimlerin cepheye yaptığı tahribat.



Fotoğraf: Ezcan ÖZSOY



PRESIDENT'S FOREWORD

P. 1

The President of the Chamber of Architects Hüseyin İnan talks about the interest being shown to the environment in TRNC which pleases Chambers of Architects as pioneers of the environmental movement and invites government and private corporations to this movement by organizing. Competitions that will bring out sensibility of the clean and better environment he also covers the subject of Cyprus problem and stresses on long lasting and just peace in Cyprus by unselfish and elastic approach of both Turkish and Greek societies. Importantly he focuses on progress as architects according to developing century.

NEWS FROM THE CHAMBER

P. 2

Secretary of the Chamber of Architects Ahmet Y. Bahçeci talks about the activities of the term and architectural problems. He brings out the importance of working with new members to get over these architectural problems.

NEWS FROM THE UNION

P. 3

Union secretary Kadri Fellahoğlu talks about the activities of administrative board and decisions that were taken in the union.

THIS MONTH'S ISSUE

P.P. 4-8

A report that was introduced in 1st Scientific Cooperation Conference Among Turkish States "Çevre 92" by chamber of Architects: "Unplanned development in TRNC and its negative influence on economy and solutions principles" is discussed in month's issue.

PORTRAITS FROM THE CHAMBER

P.P. 9-10

This month, architect Oğuz Feridun, his *curri chum vitae* and opus introduced by Sergül Hamidi and Funda Yeşilada.

THE DISCUSSION OF THIS MONTH

P.P. 11-13

The opening speech of the president of TRNC assembly Mr. Hakkı Atun in AKM on the 22nd June 1992 of 1st Scientific Co-operation Conference Among Turkish States "Çevre 92"

ARCHITECTONIC FEELINGS

P.P. 14-16

Serhan Gazioğlu takes us to imaginary "Journey In The History" in his fluent narration.

WITH THE READERS, VIEW POINTS AND SNAP-SHOTS

P.P. 17-20

Architect Ezcan Özsoy criticizes

negative and positive aspects of Kyrenia avenue project. Chamber of Architects, Büyükkent-İstanbul supports their criticism in Kyrenia Environmental Conservation Plan in their letter to Cyprus Turkish Chamber of Architects. Interesting photographs in snap-shots take place.

FOR THE INFORMATION OF THE READER

P. 21

Ekrem Bodamyalızade indicates the faults and correct applications of wet volume's insulation.

THE STATISTICS

P. 23

The statistics of a number of recently approved architectural projects by the Chambers of Architects and Civil Engineers are presented by Emre Günce and Turgay Salihoğlu

THE CONSTRUCTION MATERIALS AND LABOUR PRICES

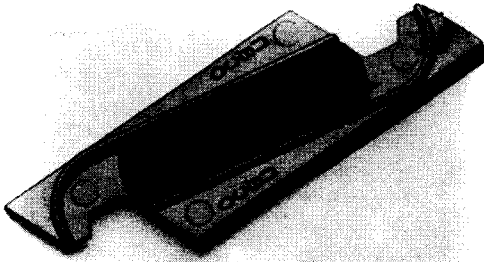
P. 24

A market research made by Hasan Yücel and Ekrem Bodamyalızade on the current prices of construction materials and of labour in June 1992 in TRNC is presented.

Denizalp Ltd.

IMPORTER - EXPORTER - MANUFACTURER
OF ALUMINIUM PRODUCTS

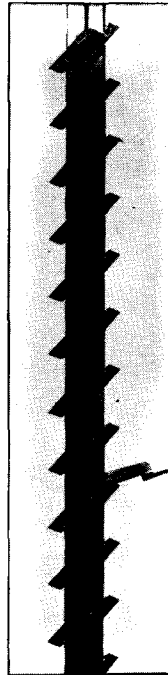
ITALYAN
naco
PANJURLARI
İLE HİZMETİNİZDE



İTALYAN NACO PANCULARI'nın önemli bir aksamı olan klipslerinde hammadde olarak siyah polikarbonat malzemesi kullanılmaktadır ve

plastik taklitlerine karşı
15 yıl garanti

vererek sizleri klips üzerindeki NACO armasını mutlaka görmemiz konusunda uyarılmaktadır.

**İTALYAN NACO PANCULARI:**

Özenerek yaptığınız evlerinizin Balkon, Mutfak ve Teraslarında; Okul ve Hastane pencerelerinde kullanabileceğiniz koruyucu, şık bir aksesuardır.

Dışarıdan gelen toz - ses gibi rahatsız edici etkenlere karşı kesin direnir. Hava ve ışık kontrolünü, ayarlanabilen mekanizması ile sizin isteğinize bırakan fonksiyonel bir yapıya sahiptir.

Dışarıdan gelebilecek zorlamalara karşı dayanıklı ve koruyucu özelliği vardır.



İtalsal Alüminyum ve Klipslerin montajı Fabrikamızda yapıp, merkez büromuz dışında, MAĞUSA-GÜZELYURT-GİRNE-GÖNYELİ ve LEFKOŞA'daki bayiliklerimizde de satış ve servis hizmeti verilmektedir.

Denizalp Ltd.

IMPORTER - EXPORTER - MANUFACTURER
OF ALUMINIUM PRODUCTS

12 yıllık tecrübe ile çalışmalarını sürdüren firmamız, daha detaylı görüşmeler yapmak üzere sizleri merkez büromuzda beklemektedir.

Merkez : 15, Kemal Aşık Caddesi Tel: 75553 Fax: 82983
Fabrika : Yeni Organize Sanayi Bölgesi Tel : 87051

ART DESIGN

LEVENT MOZAİK

"devir teknoloji devridir"



- * KALİTE
- * UYGUN FİYAT
- * SERİ İMALAT
- * ÇEŞİT VE RENK

Ev karoları, bahçe karoları, basamak, denizlik, balkon kenarı, ve prekast merdiven basamakları

Pirinç bızel - fetta, çeviz-marmarina

Orgaize Sanayi Bölgesi - Lefkoşa, Tel: 023 35598 Haspolat

ART DESIGN

matron®
808-S-SO-Sr

MATRON İLE DOĞA KİRLİLİĞİNİ AZALTINIZ



KAPUTUN ALTINDAKİ SİRLİ KUTU

- ELEKTRONİK ATEŞLEME CİHAZI
- 1 YIL GARANTİLİ ÇALIŞMA SÜRESİ
- PLATİN ATEŞLEMELİ OTOLARDA ELEKTRONİK ATEŞLEMİYİ SAĞLAR
- BENZİN HARCAMASINDA %20 TASARRUF
- ARABANIZIN ÇEKİŞİ ARTACAK VE SERVİS SÜRESİ 3 KATINA ÇIKACAK
- AKÜ VE BUJİLERİN ÖMRÜ UZAYACAK

MATRON-S-SO-SR 1991 ÜRÜNÜDÜR.

TAKLİTLERİNDEN SAKININIZ

BENZERLERİ İLE MUKAYESE ETMEYİNİZ.

ARŞEHİT ELEKTRİK

Dükkan: 16 B, Mustafa Ruso Cad.
Küçük Kaymaklı - Lefkoşa
Tel: 77828

Ofis: 45 B, Ontaş İşhanı
Müftü Raci Sokak - Sarayönü
Tel: 85055 Fax: 82400

ART DESIGN

- MİNİMUM ENERJİ İLE MAKSİMUM ISINMA SAĞLAR
- DUVARA PRATİK MONTE EDİLİR
- BÜRO VEYA KONUTUNUZUN DEKORASYONUNA UYGUN DESENİ ERDE



unittherm

Binaların ısıtılmasında çağdaş bir çözüm

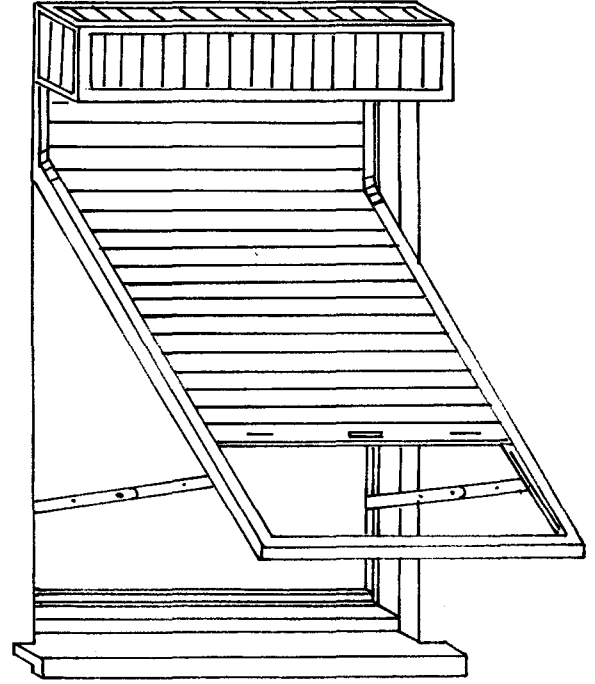
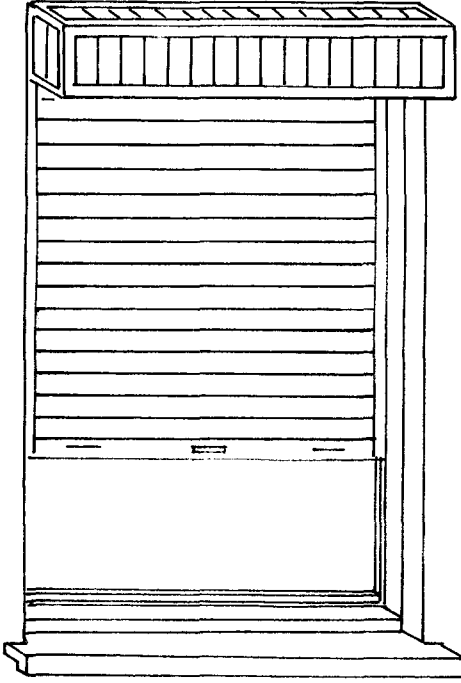
MERMER GRANİT RADYATÖRLER VE TABAN ISITICILARI

KKTC GENEL ACENTİ OM ELEKTRİK

Hasan Nihat Apt. 3/14 MÜFTÜ Raci Sokak- Sarayönü Tel: 78604 Fax: 85179 LEFKOŞA

ART DESIGN

PVC PANCUR = ÇAĞDAŞ GÜZELLİK

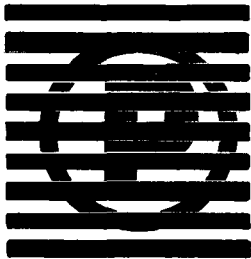


PVC PANCUR SİSTEMİ,
diğer pancur sistemlerine göre;

- Daha ucuz
- Daha zarif ve hafif
- Daha çok yalıtım olanağı sağlar
- Leke-kir-toz tutmaz.
- Temizliği basit ve kolaydır. (Deterjanlı su ile silindiği zaman ilk günkü parlaklığını alır.)
- İklim ve hava şartlarından etkilenmez (Şişmez - Çatlamaz - Paslanmaz - Boya istemez)
- Alev almaz ve aktarmaz.

- PVC ye renk maddesi katılmadığı için rengini ve parlaklığını korur.
- Ömrü, binanın ömrü kadardır.
- Pancur yatağı bırakılmış kapı ve pencere kasasına takılabildiği gibi; dar kasaya veya kasası olmayan kapı ve pencereye de kolaylıkla uygulanabilir.
- Yukarıya açılabilirdiği gibi, öne doğru da açılabilir.
- Günümüzde, gelişmiş ülkelerde ve Türkiye'de en çok rağbet edilen ve uygun yaygın kullanılan pancur sistemidir.

KASALARINIZI TAKTIRMADAN BİZİ ARAYIN. KARLI ÇIKARSINIZ



OKALP
PANCUR

11, Mehmet Ali Görmüş Sokak
Lefkoşa
Tel: 75634 - 75499

Dizgi-Baskı:
DÖRTRENK MATBAACILIK LTD.

ART DESIGN